ROCZNIKI
TOWARZYSTWA
Ś. WINCENTEGO a PAULO.

PRZEKŁAD DLA KONFERENCYJ POLSKICH
z upoważnienia
Rady Generalnéj
z Buletynów francuzkich
przez Radę Wyższą Poznańską
w skróceniu podany.

Rok 1860. — Poszyt IV.
(odpowiedni buletynom francuzkim na Październik, Listopad i Grudzień.)

(*Za zezwoleniem Władzy Duchownéj.*)

Druk Pawickiego w Poznaniu.
1861.

IMPRIMATUR.

Posnaniae, die 6. Aprilis 1861.

Consistorium Generale Archiepiscopale.

X. ***Polczyński.*** **(L. S.)**

Roczniki Towarzystwa Ś. Wincentego a Paulo.

Poszyt Czwarty.

Październik, Listopad i Grudzień 1860.

Listy JJ. WW. XX. Arcybiskupów i Biskupów.

List JW. X. Biskupa w Lodi, do Prezesa tamecznéj Konferencyi.

Otrzymaliśmy uprzejmy list twój, w którym Nam imieniem członków Konferencyi Ś. Wincentego a Paulo ofiarujesz prezesostwo honorowe, czyli protektorat nad waszém Stowarzyszeniem miłosierném. Świętym jest zawsze obowiązkiem dla Biskupa, błogosławić, popierać i wspomagać pobożne zakłady, których dążnością jest wyświadczanie dobra doczesnego i duchowego w Dyecezyi jego; i do tego obowiązku wezwał przeszły Namiestnik Chrystusa wszystkich Biskupów Encykliką swoją, polecając im, aby czuwali nad utrzymywaniem pobożnych Bractw, jakiekolwiek za aprobacyą Stolicy świętéj istnieją, oraz ażeby nowe zawięzywali podług potrzeb czasowych. A ponieważ Konferencya pod opieką św. Wincentego a Paulo, ma przedewszystkiém na celu największe dobro Naszych dyecezan, przeto z radością błogosławimy ją tutaj i wszystkich jéj członków, wynurzając im wdzięczność Naszą, za religijny zaszczyt, którym Nas udarzyli, ofiarowaniem Nam tego honorowego urzędu. † *Gaetan*, Biskup.

Sprawy Ogólne.

Sprawozdanie Generalne z r. 1859.

Jakkolwiek jednostajne są Sprawozdania Generalne w Rocznikach naszych ogłaszane, zawsze nam radość sprawić mogą, jeżeli zważymy, że tę jednostajność nieodmienności naszych czynności przypisać należy. Jeżeli zaś braknie jéj czegoś, coby ze wszystkiem zadowolniło naszą gorliwość, potrzebującą zasiłku i zachęty, sądzimy iż najlepiéj zaradzimy téj potrzebie, gdy wskażemy, jakiemi sposobami najkorzystniéj nauczymy się czynić dobrze. Zamierzyliśmy zatém pobieżnie tylko dotknąć rozwoju i wzrostu Towarzystwa, a natomiast zatrzymać się dłużéj nad postępami niektórych znaczniejszych spraw naszych, których szczegółowa i dokładna znajomość więcéj pożytku i zajęcia sprawić zdoła. Mianowicie obszerniéj pomówimy o patronatach; przeto po krótce napomkniemy tylko o ilości Konferencyi w r. 1859 nowo przybyłych.

Przyjęliśmy w tym roku 332 nowe Konferencye, t. j. 122 we Francyi, a 210 w innych krajach. Wymieniamy naprzód *Stany Zjednoczone Ameryki północnéj*, które w r. 1858 dostarczyły Towarzystwu 20 Konferencyi, a w r. 1859 również tyle. Nie myślmy przecież, że są słabe, mało członków liczące, i zaledwie wegetować zdolne; przeciwnie, bardziéj niepokoićby nas mógł zbytek sił żywotnich, tamże widocznych; swych członków bowiem nie na dwudziestki liczą, albo trzydziestki, ale na ośmdziesiątki, setki a nawet 120 i 130. *Nowy York* już ma 6 Konferencyi, *Filadelfia* 8, *Nowy Orleans* 3; i pamiętny jest tam jeszcze czas, kiedy cholera i żółtaczka dziesiątkowała ludność tego miasta; wówczas udało się poświęceniu naszych współbraci, wydobyć ubogie dzieci, wskutek podwojnéj zarazy osierociałe, z sideł innowierstwa. — Nie ma dobréj sprawy, jakie nam są wzajemne, któréjby w tamecznych Konferencyach nie pielęgnowano. I tak w Nowym Yorku 1500 osób brało udział w ćwiczeniach duchownych, przez Konferencyą urządzonych; a następstwem tych rekollekcyi było nadspodziewanie wiele nawróceń, które naszych współbraci, acz z obawą do tego nowego dla nich i trudnego dzieła przystępujących, wielce pocieszyły i podziwieniem przejęły. 5 Konferencyi w Mexyku i 9 w Kanadzie dopełniają liczby nowoprzyjętych w Ameryce północnéj. — Lecz i do południowéj umiały one sobie w roku 1859 przystęp wynaleść i to następującym sposobem: przed 3 laty zabrał,

okręt z jednego z portów wojennych francuskich, pośród rozmaitych przyborów wojennych, również i książkę niepozorną, która pod skromną modrą okładką potężne ukrywała, złe pokojem tchnące środki zdobywcze. Był nią *Poradnik* Towarzystwa, i nie trafunkiem przemycnięty. Członek bowiem jednéj z Konferencyi naszych zamorskich, komendant tego okrętu, zabrał ją z sobą w nadziei, jak mówił, że mu się kiedyś przyda do zawiązania Konferencyi. Wylądowawszy z swą książką *w Montevideo* nad brzegami La Plata, pokazał ją, dał do czytania, wyjaśnił kilku pobożnym krajowcom; i w krótce mógł zawiadomić Radę Generalną: „mam zaszczyt donieść że płonna zrazu nadzieja założenia Konferencyi, obecnie się ziściła.“ Rzeczywiście też 21go Listopada 1858 r. w uroczystość Ofiarowania Najświętszéj Panny Maryi już wszyscy członkowie, których do udziału wezwano, klęczeli u stóp ołtarza Maryi, razem komunikowali, i zaraz po Mszy pierwsze odbyli posiedzenie. Zbytnią byłoby rzeczą opowiadać daléj jak budującem ono było; nadmienimy tylko, że Pan Bóg tak hojnie błogosławił téj nowéj Konferencyi, iż w kilka miesięcy po jéj przyjęciu, liczba członków o tyle wzrosła, że się na 3 Konferencye rozdzielić musieli. — Zdobycze skromnéj książeczki na tém nie przestały; okręt, wiozący ją, popłynął nie za długo do *Buenos Ayres*; i tu książkę wprowadrono, czytano, z równym skutkiém objaśniono, tak że w krótce to miasto współubiegać się poczęło z sąsiadką swoją w sprawie miłości bliźniego; 2 Konferencye dziś tam istnieją.

Mamyż i my zwyczaj w czasie podróży pamiętać o *Ustawach* lub *o Poradniku* naszem? Bodajby tak było. Wszelako nie potrzebujemy puszczać się do Ameryki, by te książeczki z ludźmi zapoznać; sprawy nasze wszędy mogą być pożytecznemi; i choćby *Ustawy* nasze nie posłużyły do niczego innego, jak tylko, że wśród zatrudnień naszych i rozrywek zwrócą pamięć ku Konferencyi, ku ubogim i współbraciom naszym, których opuściliśmy, już tém samèm nie małą nam wyświadczą przysługę.

Zanim rozstaniemy się z Ameryką, wspomniemy jeszcze o królowéj Antilów, o wyspie *Kuba*, gdzie w r. 1859 dwie nowe powstały Konferencye, o wyspie *Porto-Rico*, także Hiszpańskiéj, gdzie jedna, i *o Przylądku Dobréj Nadziei*, gdzie także nowa zawiązała się Konferencya, która 19 członków czynnych na początku licząca, zaczęła od założenia szkółki niedzielnéj, i Czytelni. Jeszcze więcéj uczyniła, bo się przyczyniła do zawiązania drugiéj tamże Konferencyi.

Wracając z Ameryki, zatrzymamy się *w Portugalii*, gdzie w roku zeszłym pewien Xiądz Missyonarz miał szczęście założyć pierwszą Konferencyą, która w 10 członków i bez wielu zasiłków rozpoczęła działanie swoje.

W Hiszpanii Towarzystwo nasze coraz silniéj się rozkrzewia. Przed 10 laty powstała tam pierwsza Konferencya; a obecnie liczymy ich już blisko 300, pomiędzy niemi 88 w r. 1859 nowo przybyłych. *Sewilla* ma ich 10, *Walencya* 13, *Barcelona* także 13. Członkowie nasi w miasteczku *Toro*, zaprowadzili *Kuchnię dla ubogich*, gdzie nie tylko rozdawają własnoręcznie ubogim potrawy, ale każdy kolejno poświęca godzinę dziennie nauczaniu ubogich zasad religii. *W Albaidzie*, *Jattirze i Segowii* przysposabiają nasi współbracia więźniów do spowiedzi wielkanocnéj; w *Sewilli* urządzili rekollekcye w więzieniu i nadspodziewane osięgnęli skutki; gdyż 1200 niewolników galerowych słuchało tam codziennie uważnie słowa Bożego, przyjmowało nabożnie medaliki, różańce i szkaplerze, i prawie wszyscy przystąpili do Stołu Pańskiego. Dla utwierdzenia ich w wytrwałości, nasi współbracia postanowili urządzić dla nich *Nabożeństwo Majowe*, w czasie Miesiąca Maryi; co wieczór czysty obraz Niepokalanéj Dziewicy wznosił się pośród tych ludzi piętnowanych, i zdawało się jakoby na ich czołach złożył znamię miłosierdzia i przebaczenia; oczy wszystkich łzami się zalewały, wiele serc uczuło pociechę, i nie jednemu zdawały się kajdany mniéj uciążliwemi. Podobna troskliwość nawróciła 7 niewolników muzułmańskich w miasteczku *Ceuta* do prawdziwéj religii.

We Włoszech, pomimo smutnych wypadków i uprzedzeń, których one są powodem, nie zwolniały postępy dzieł naszych. Konferencyi nowych przyjęliśmy 11 w *Piemoncie*, 8 w *Lombardyi*, 6 w *Romanii*, tyleż w *Wenecyańskiém*. — W Austryi przybyło ich 5, z których 2 w Wiedniu, 1 w *Agram* w Kroacyi i 1 *we Lwowie* w Galicyi. — *W Niemczech* przyjęliśmy w tym roku 10 Konferencyi nowych, t. j. w Bawaryi, w Prussach Nadreńskich, w Westfalii i w Prussach właściwych. Wielkie Xięstwo Poznańskie, którego Konferencye już dosyć liczne, i gorliwym duchem i miłosierdziem chrześciańskiém tchnące, jakkolwiek bardzo ubogie, bierze się do wszystkich dzieł naszych, i nieraz z zadziwieniem spoglądamy na szczęśliwe ich zabiegi, na jakie się z tak lichemi zdobywają zasobami. Bo rzeczywiście, na gorliwości wszystko polega; i snać Pan Bóg wyposażył ją cząstką swéj twórczéj siły. *Hollandya*, kraj przeważnie protestancki, doczekał się w r. 1859, sześciu nowych Konferencyj; katolicka zaś *Belgia* wkrótce tyle liczyć będzie Konferencyi, ile ma parafii; znowu 10 nowych przybyło w roku ubiegłym. — *Szwajcaryi* przybyły 3 Konferencye, *Wielkiéj Brytanii* 14, z których 7 przypada na Anglią, 1 na Szkocyą i 6 na Irlandyą. — *W Francyi* nareszcie powstały 122 Konferencye, a z pomiędzy nich 2 na dalekich osadach zamorskich; 1

w mieście Moule, na wyspie Guadeloupe, 2ga w Philippeville w Algierskiém.

Następująca lista wyraźniéj nam wykaże poczet Konferencyi w r. 1859 nowo przybyłych:

We Francyi	122	w Prussach północnych .	1
w Belgii	12	w Austryi	4
we Włoszech	32	w Galicyi.	1
w Wielkiéj Brytanii . .	15	w Niemczech	2
w Holandyi	6	w Szwajcaryi	3
w Hiszpanii	88	w Ameryce północnéj .	33
w Portugalii.	1	w „ południowéj .	5
w W. Xsięstw. Poznańsk.	2		
w Prussach Nadreńskich .	5	*Razem*	332

Nie mała ilość pośród tych Konferencyi powstała na wsiach, i nie podobna nie dostrzedz wielkich pożytków, jakiemi się Konferencye wiejskie odznaczają, bądź uczynkami miłosiernemi, bądź wpływem religijnym, w tych mianowicie okolicach wywieranym, gdzie niestety wiara stygnie od dnia do dnia. Bo i podziś dzień potrzebują wszyscy nasi wieśniacy dobrego przykładu dla wzmocnienia swéj wiary, kształcąc się w jéj zasadach, i dla postępów w życiu cnotliwem.

Powtarzamy przeto, że im hojniéj błogosławieństwa Boga spływają na dzieła nasze, im liczniéj się mnożą z łaski Jego, tém godniejszymi powinniśmy się stawać tych łask przez wytrwałą gorliwość i szlachetne poświęcenie dla słuzby Bożéj i służby ubogich, i przez pokorne i mocne przeświadczenie o naszéj nieudolności a nawet niedołężności w obec takich skutków. „Módlmy się więc do Boga — odzywamy się z św. Wincentym a Paulo — za naszém małém Towarzystwem; ponieważ wiele mu potrzeba ludzi i cnót, dla wielkiego i różnorodnego żniwa, wszędy jeszcze pracowitych pomiędzy nami żniwiarzy wyglądającego.“

Przystępując do téj drugiéj części raportu generalnego, mającego zdać sprawę o *dzielach* Towarzystwa, żałujemy, że i w tym roku nie możemy przedstawić wypracowania dokładnego. Bardzo wiele zawiadomień wcale nie dopisało, inne w téj mierze za późno nam nadesłano, a reszta niczego nam nie dostarczyła, prócz samych wykazów liczebnych. Te liczby przecież, porównane jedne z drugiemi, dozwoliły nam dać bliższe objaśnienie o *zakladach Patronatu*, o jego zabiegach, rozwoju i skutkach. Wyłuszczymy je przeto z wszelkiemi szczegółami, by wszystkie nasze Konferencye coraz dokładniéj zapoznać z instytucyą, która dla każdéj Konferencyi powinna być przedmiotem szczególnéj staranności. Bo któraż sprawa

skuteczniéj przyczynić się może do dobra moralnego i religijnego, do którego zmierzamy? Wspièrać ubogich chlebem, mięsem, drzewem, odzieżą, jest dziełem miłosierdzia chwilowego; — poprzeć tę jałmużnę materyalną dobremi radami, napomnieniem i nauką chrześciańską, zawsze jeszcze sprawą będzie dnia dzisiajszego lub jutrzejszego, lecz dodać do tego wsparcia podwójnego staranie o dzieci ubogiego, wspólnie z nim chronić je od złego a prowadzić do dobrego, by z nich ludzi przykładnych, obowiązki wypełniających, słowem chrześcian wychować, to dopiero istotném jest dziełem miłosierdzia w całém tego słowa znaczeniu: dziełem na teraz i na przyszłość. To téż, kładąc zawsze na pierwszém miejscu, dzieło odwiedzania ubogich, przeto iż kluczem jest do wszystkich innych, nie wahamy się uważać dzieło Opieki za niezbędne jego uzupełnienie i konieczne następstwo. Przez pierwsze zwracamy staranie nasze, że tak powiemy, do korzenia drzewa, i dla tego od niego rozpoczynać należy; przez drugie zwracamy je do gałęzi, które przynosić mają owoce.

Wiadomo, że Patronat ma trzy stopnie: opiekę nad szkólnikami, nad uczniami i nad czeladnikami rzemieślniczymi. Pierwsza jest najłatwiejszą, najmniéj kosztuje i jéj urządzenie dla każdéj Konferencyi przystępne, a z tém wszystkiém bardzo pożyteczną. Zachęca bowiem dzieci do pilności w szkole i regularnego jéj odwiedzania, zapobiega opieszałości rodziców w tym względzie, zagrzewa dzieci do emulacyi, i czyni tym sposobem zadanie nauczyciela mniéj mozolném, a pracę wychowańca ponętniejszą i pożyteczniejszą.

Ten Patronat od roku do roku rozwija się coraz więcéj, z tą tylko różnicą, że stósownie do stósunków miejscowych, różne w Konferencyach przybiera kształty. I tak w kilku krajach protestanckich, a nawet w niektórych katolickich, są nim istotne szkoły, a nie sam tylko zwykły Patronat. W Hollandyi, w niektórych okolicach protestanckich Niemiec, w Anglii i na kilku jéj osadach, w Stanach Zjednoczonych, a nawet w wielu miastach Włoskich, znachodzimy szkółki dzienne, wieczorne i niedzielne, za staraniem Konferencyi pozakładane, i przyczyniające się do zachowania wiary pomiędzy licznemi dziećmi, których nędza rodziców, bez tego środka ochronnego, wydałaby na pastwę występku i błędu. Tak naprzykład świeżo założona Konferencya w Stanach Zjednoczonych w Dubuque, rozpoczęła czynność swoją od opiekowania się przeszło 1000 dzieci szkólnych. Także na Przylądku Dobréj Nadziei znają i gorliwie praktykują Patronat nad szkolnikami; i co więcéj, zajmują się zakładaniem szkół. 70 dzieci w Port-Elisabeth, 27 w Cap-town, są obecnie przedmiotem troskliwéj opieki ze strony naszych spółbraci.

W Anglii, w obwodzie Rady wyższéj Londyńskiéj, obejmuje Patronat 3000 dzieci; tyleż mieści w sobie Patronat Konferencyi Irlandzkich; Konferencye Szkockie liczą ich 300. Podobnie trudnią się Konferencye Szwajcarskie, a mianowicie w Neufchatelu, szkółkami katolickiemi. Takiż zakład istnieje na wyspach Greckich Santorin i Korfu. Daléj znachodzimy Patronat w Dreźnie, gdzie Konferencya czuwa nad 30 dziećmi i dwa domy dla nich urządziła. Wreszcie napotykamy go w Kopenhadze, gdzie nasi współbracia, pomimo że małoliczni, odosobnieni, obojętnością i przeciwnościami uciśnieni, przecież zdołali odebrać pod swoją opiekę kilkanaście dzieci i dla swego użytku wydrukować Książeczkę do Nabożeństwa, na jakiéj całkiém zbywało młodym i dość rzadkim katolikom tego miasta. Kocferencye w Holandyi, tak wielce zawsze gorliwe i czynne, troskliwie wychowują 3000 dzieci w szkołach katolickich.

Zwracając oczy nasze ku krajom katolickim, winniśmy przed innemi przytoczyć Hiszpanią, któréj liczne Konferencye blisko 5000 dzieci dozorują; potém Włochy północne, gdzie Konferencye bardzo gorliwie zajmują się bądź Patronatem właściwym, bądź zakładaniem szkół wieczornych i niedzielnych. Rada Wenecka, obejmująca dziś 34 Konferencye, z których 7 jest w saméj Wenecyi, donosi nam, że nasi współbracia przeszło 500 dziećmi się opiekują. W Monza, blisko Medyolanu, otworzyła Konferencya niedawno szkołę wieczorną, odwiedzaną przez 300 dzieci, których członkowie sami nie omieszkują co wieczór odprowadzać do swych rodziców. Konferencya w Mantua szczególnego dokłada starania, by rozdawać dobre książki pomiędzy dziećmi i przysposabiać je do pierwszéj Kommunii.

W Bawaryi i Westfalii dzieło téj opieki już się także usadowiło. Co do Belgii powiedzieć możemy, że się tą samą oznacza gorliwością, wprawą i tymże duchem sprężystym, który tamecznych naszych współbraci zawsze odznaczał; przeszło 8,000 szkolników korzysta tamże z dobrodziejstwa Patronatu. Konferencya w Liege przyjęła 300 szkolników, Anvers 983, Malines 1,000. W Mons pomnożyła się ich liczba w przeciągu trzech lat w czwórnasób: z 350 bowiem, postąpiła do 1,200. Konferencya w Enghien wywiera opiekę nad dwiema szkółkami niedzielnemi, czuwając nad tém, żeby dzieci od 7 do 14 lat, które odwiedza, uczęszczały do *Braci* szkólnych. Członkowie Konferencyi w Lenze rozdają potrzebną odzież jako zachętę dla dzieci szkólnych, a nadto w dniu pierwszéj Kommunii św. każdy opiekun zaprasza dziecko, którém się opiekował, do swego stołu. Jeżeli nareszcie wzmiankę w tym względzie uczynić mamy o Konferencyach Francuzkich, znajdziemy, że te które Radami Centralnemi są połączone (a liczba takich wynosi do 1000) — przeszło

13,807 szkolników w Patronatach się mieszczą. Rady Centralne, największe w téj mierze liczby wykazujące, są: Rada w *Marsylii* 1356 dzieci; w *Nancy* 1192; w *Strasburgu* 1146; w *Dijon* 1036; w *Caen* 1017; w *Lille* 995 i t. d. Pomijając *Paryż*, gdzie całe szkoły z 300, z 400 do 600 dzieci biorą udział w Patronacie i od dnia do dnia, według własnego zeznania Braci lub Nauczycieli przewodniczących, przekonują się o coraz większym pożytku i dobroczynnym wpływie tego dzieła; zastanowimy się raczéj nad niektóremi szczególnemi praktykami Konferencyi. Współbracia nasi w *Autun* rozdawają oprócz zwykłych nagród jeszcze znaczniejsze podarki, by i rodziców i dzieci zachęcić. Nadto w Sobotę, w dniu zgromadzeń Konferencyi, publicznie się w czasie posiedzenia odczytują książeczki, w których zapisane jest sprawozdanie dzieci, tak iż każdy członek istotnie także odbiera swą cząstkę pochwały albo nagany, na jaką zasłużył sobie uczeń pod jego opieką zostający. Bo dla nas — tak mówią nasi współbracia — opiekun uczeń znaczą prawie jedno i to samo; jeżeli chłopiec kréskę dobrą odebrał, wtedy nasz członek bardzo ztąd ucieszony i dumny; gdy zaś złą odebrał, zawstydza się i obiecuje poprawić się na przyszłość; to téż nazajutrz przy oddawaniu dziecku książeczki zapisowéj w gronie rodziny, jakże tam sobie winszują, i chłopcu jak opiekunowi, za odebrane pochwały i nagrody! a przeciwnie jakże wymownie dostają mu się w odwecie owe perory, których on nie szczędził. To odwiedzanie ucznia jest więc także odwiedzaniem rodziny, i pojmujemy, ile ono dobrego w takiém połączeniu zdziałać musi. — Współbracia nasi atoli na tém nie poprzestają. Dla większéj zachęty do gorliwości sprawili medaliki z popiersiem św. Wincentego a Paulo, które jako nagrody rozdzielają pomiędzy uczniów najpilniejszych. Te medaliki, rozdawane na czas miesiąca, dzielą się na dwie klassy i przynoszą tym dzieciom, którym się dostały, co do pierwszéj po 25 centimów (12 grp.) na tydzień, co do drugiéj tylko 15 centimów (7 gr. pol.). Jednakże za zdaniem przewodniczącego w szkole, odjętemi być mogą temu dziecku, które w ciągu miesiąca stało się ich niegodném, i dostać się godniejszemu. Konferencya w *Perigueux*, praktykuje co do Patronatu nad szkólnikami te dwa sposoby: po pierwsze: wspomaga te dzieci, których rodzice nie mogą posyłać do szkoły, nie mając ich czem przyodziać; po wtóre: dwaj członkowie Konferencyi odwiedzają szkólników co niedzielę, idą z nimi razem w południe do szkoły, gdzie się wszyscy zgromadzają na osobnéj sali. Po modlitwie, po nazwisku ich wywołują, rozdawając tym bilety, które są obecne: 4 bilety posiadający nabywa prawa do loteryi; poczém następuje odczytanie cenzur tygodniowych; ci którzy dobre otrzymali, odbierają

w nagrodę albo bilety loteryjne, albo inne podarki, np. obuwie, odzież lub inne potrzeby.

Następnie odczytuje jeden z członków stosowny ustęp z *małych czytań katolickich*, objaśniając go krótkiemi poufałemi uwagami. W niedzielę następną przekonuje się z krótkich zapytań, jakie owoce to czytanie sprawiło, i tym dzieciom które najlepiéj odpowiadały, rozdaje bilety. Nakoniec rozdzielają członkowie pomiędzy uczniów po kilka egzemplarzy małych czytań, polecając im usilnie, aby je czytywały w gronie swych rodzin.

Tym sposobem stara się Konferencya wpłynąć moralnie i religijnie na znaczną liczbę rodzin, których dla braku funduszów, albo członków, w ich zamieszkaniach odwiedzać nie może. Posiedzenie kończy się modlitwą: *Pod twoją obronę*, i wezwaniem Śgo Wincentego a Paulo. Cztery razy w roku, a mianowicie podczas wielkich uroczystości kościelnych, odbywa się ciągnienie loteryi, złożonéj z przedmiotów odzieży, krzyżyków, obrazków religijnych, zeszytów, kartoników i t. p. Najlepsze wygrywki tym się dostają, którzy swą punktualnością i pilnością największą ilość biletów uzyskali. Taki sposób wynagradzania przyczynia się najstosowniéj do ożywienia emulacyi, do wyrugowania złych skłonności i do rychłego rozwijania dobrych. To też rodzice sami już coraz więcéj pojmują, jak wielkie ztąd korzyści dla dobra ich dzieci wypływają.

Patronat w *Lorient* postępuje bardzo pomyślnie. W dzień Nowego Roku bardzo zajmujący dano wieczorek: było przedstawienie z latarką magiczną, były śpiewy, gry w zastawki, karmelki, ciastka i loterye; niczego tam nie brakło. Na miesiąc Sierpień przysposabiają jeszcze jednę zabawę, któréj program niemało jest obiecujący: mówią o wycieczce okrętowéj, o obiedzie pod gołém niebem i o grach gimnastycznych.

W *Havre*, gdzie Konferencye 150 dzieci mają pod swym wpływem dobroczynnym, te same dobre rezultaty są widoczne, jak dawniéj. Podczas wydzielania nagród — tak nam donoszą tameczni współbracia — przywołano dziecko, w nagrodę swéj pracy odebrać mające cokolwiek odzieży; lecz pokazało się że ta, którą dla niego przeznaczono, była zbyt dostatnią. — To nic nie szkodzi, rzekło, proszę mi dać te suknie: mam w domu ojca i brata, którym nie będą za duże.

Przytaczamy jeszcze dwa zdarzenia, wyjęte z raportu Rady w *Caen*, które piękne stanowią dokończenie tego, cośmy o Patronacie szkólników powiedzieć zamierzyli:

Jeden z młodych naszych wychowańców, którego ojciec był bardzo chory, gorąco się modlił do Pana Boga o jego wyzdrowienie; lecz nie dosyć na tém; słyszał był często członka przewodni-

czącego w Patronacie, mawiającego z zapałem o dobroci Najświętszéj Panny, i o zaufaniu jakie dzieci w niéj pokładać mogą. Nazajutrz nasz chłopczyna prosi swą matkę, by mu pozwoliła odwiedzić kaplicę Nôtre-Dame de grâce, nie zdradzając przecież istotnego powodu swéj pobożnéj pielgrzymki; na co gdy matka całém sercem przyzwoliła, pobrał się niebawem, i zaledwie znikł matce z oczu, zdjął trzewiki z nóg, i biegnąc boso przez góry, przybywa do świętéj kaplicy. Wszedłszy z uszanowaniem prosto idzie przed obraz Najświętszéj Matki Pocieszycielki, składa nabożnie u Jéj stóp najpiękniejszy z obrazków, który odebrał w Patronacie, i zanosi gorącą modlitwę do Świętéj Bożéj Rodzicielki. Poczém bardzo zadowolniony wraca do domu, pełen otuchy w obronę Téj, ktora zawsze wysłuchać gotowa swe ubogie dzieci. I nie zawiodła go ta czuła miłość synowska, bo już po kilku dniach ujrzał ojca zdrowego. — Ten piękny postępek ponowił się już wiele razy pod różnemi odmianami.

Pewna uboga wdowa mocno się niepokoiła o swego chłopczyka, niewracającego ze szkoły, lubo już dawno było po nauce. Cóż mu się stało, mówiła sobie. Dziś dzień targowy, może kto go zranił; może się zabłąkał w natłoku, w jakiémże stanie go ujrzę? i ta biedna matka podsycała to swoje zmartwienie najdziwaczniejszemi przestrachami; aż wreszcie po długiém niepokojącém wyczekiwaniu widzi swego Piesia powracającego, który cały zaszargany i zdyszany, ostatnich dobywa sił, by stanąć pod strzechą matczyną. — Czemu tak późno, rzekła do niego matka. Zkądże ty idziesz? — Znikąd. — Jak to znikąd? — A Pieś tak zagadniony, zamilkł, nie wiedząc co tu odpowiedzieć. — Więc dobrze, chłopcze, odrzekła matka: zapewne co złego zrobiłeś, kiedy milczysz; idź sobie, już cię ani widzieć ani kochać nie myślę.... — Ach, matuchno! zawrzasło dziecko, skoczywszy matce do szyi; patrz na mnie i zawsze mię kochaj.|.. już niczego przed tobą taić nie będę... Wiesz jak pragnę sprawić ci wesołe chwile, a jednak często widzę cię smutną dla moich zaświadczeń szkolnych. Oto więc miałem w kieszonce kilka groszy, które sobie uzbierałem, pobiegłem kupić za nie świecę i zaniosłem ją do kościoła, gdzie zmówiwszy krótką modlitewkę, oddałem ją dla Najświętszéj Panny, żebym, za jéj przyczyną, już nigdy cię nie zasmucał.

Dzieło *Patronatu nad uczniami rzemieślniczemi*, prawdę mówiąc, zostaje zawsze jeszcze w zarodzie swoim; zaledwie we Francyi i w Belgii nieco obszerniéj się rozwinęło. Liczba uczniów zostających na opiece Konferencyi francuzkich dochodzi do 10,000; statystyka Rad Centralnych dostarczyła nam w tym względzie liczb następujących, z których przywodzimy tylko znaczniejsze: Lille 773,

Arras 672, Metz 392, Amiens 340, Rou en 273 i t. d. O Paryżu wzmiankujemy tylko, że sprawuje Patro nat nad przeszło 15,000 uczniów.

Jakkolwiek dla braku dostatecznych wiadomości, tego dzieła dotyczących, zmuszeni jesteśmy poprzestać na tych liczbach niedokładnych, możemy wszelako przytoczyć tu kilka szczegołów, dających nam dostateczne wyobrażenie o jego postępach. W Sprawozdaniu Konferencyi Rady Bruxelskiéj czytamy co następuje: Dzieło postępuje coraz pomyślniéj, 290 uczniów uczęszczają do Patronatu; obyczaje i zachowanie się tych chłopców, tak na posiedzeniach, jak i w praktykach religijnych, z każdym dniem są lepsze. Kommunie ogólne, lecz całkiém dobrowolne, odbywają się podczas wielkich uroczystości rocznych; na nabożeństwo majowe uczęszcza mnóstwo uczniów. — Odezwaliśmy się do naszych młodych robotników, ażeby małą wystawę rzemieślniczą urządzili; 115 uczniów wystawili swe roboty, a skutek był nadspodziewanie szczęśliwy. Uroczyste rozdanie medalów zakończyło tę wystawę. — Co niedzielę odbywa się wieczorną godziną zebranie dla naszych starszych chłopców, gdzie się w różne gry bawią, wieczorny pacierz wspólnie odmawiają, a w końcu krótkiéj nauki religijnéj słuchają. Obroty kassy oszczędności Patronatu znacznie się rozprzestrzeniły, i niejedna rodzina w oszczędności swych dzieci znalazła sposób sprawienia dla nich bądź to odzieży, bądź też potrzebnych statków rzemieślniczych, do rzemiosła niezbędnych.

Inny Patronat, nie mniéj ważny i pożądany, możnaby nazwać *Patronatem wiejskim*. Celem jego jest umieszczać dzieci u rolników wiejskich, i wywierać nad niemi tę samą opiekę chrześciańską, jak w miastach. Taki Patronat istnieje już od kilku lat w dyecezyi *Nantes* pod nazwą Zakładu Dzieciątka Jezus; jego podwójnym celem jest: zabezpieczyć pewną liczbę dzieci od zepsucia, na jakie wystawione są w większych miastach, i pomiędzy wielu rodzicami z niższych warstw wyrugować przesądy, któremi przesiąkli względem stanu rolniczego. Już samo miasto Nantes dostarczyło 150 chłopców dla rolnictwa. Konferencya w *Chateaubriand* szczególnie się rozmiłowała w tém dziele, skuteczny wpływ wywierając nad 40 młodzieńcami. Zdarza się tam często, że chłopcy, którzy w mieście bardzo mizerni i chorowici byli, przez dobroczynny wpływ świeżego powietrza, i pracy w roli, zdrowie odzyskują i prędko się rozwijają. „Mamy nadzieję, donoszą nasi współbracia, ze odtąd zdołają oprzeć się ponętom miejskim, z których nic dla nich nie pozostało, oprócz wspomnień upodlenia, cierpienia i nędzy!" — Konferencya w *Saumur* niedawno powyższe dzieło u siebie zaprowadziła, a już najlepszych skutków się doczekała. „W ubiegłym

roku, tak nam ztąd donoszą współbracia, wzięliśmy się do dzieła umieszczania dzieci ubogich rodziców u rolników poczciwych; tym bowiem środkiem spodziewamy się skutecznie zapobiedz szerzącym się skargom o przerzedzającéj się ludności wiejskiéj, która w skutek niedbałego ze strony rodziców fizycznego wychowania dzieci, coraz widoczniéj się zmniejsza, i zaradzić niedostatkowi rąk potrzebnych do pracy w polu. Z tego powodu odmawiamy wsparcia tym chłopcom naszym, którzy pragną zostać w mieście dla nauczenia się rzemiosła; natomiast dzieci tych rodzlców, którzy nam je chętnie powierzają, umieszczamy w takich wiejskich zakładach. W pierwszym roku umieściliśmy w ten sposób dwóch, z których jeden piętnastoletni, oprócz wiktu, stancyi i przyodziewku, zarabiał rocznie 150 franków (250 złp.), drugi trzynastoletni pod temiż warunkami zarobi w tym roku 80 franków (133 złp.). Pozostawieni w mieście, byliby oni zniewoleni, kosztem rodziców 3 do 4 lat spędzić na nauce, a po wyterminowaniu możeby nie byli jeszcze w stanie zarobić tyle, ile na utrzymanie swoje potrzebują. W téj chwili staramy się o umieszczenie jeszcze 14 chłopców, pod równie korzystnemi warunkami. Spodziewamy się, że Pan Bóg pobłogosławi zabiegom naszym, i że przy łaskawéj pomocy Xięży Proboszczów, w których parafiach te dzieci umieściliśmy, powiedzie się zachodom naszym pożyteczne oddać przysługi rolnictwu, a zarazem wspomodz wiele rodzin ubogich, którym dzieci są zawsze niemałym ciężarem, choćby już nie dla tego, że im nieraz są powodem do zmartwienia a niekiedy nawet do hańby.“

Te tak rozsądne uwagi nie potrzebują żadnego z naszéj strony dodatku, gdyż fakta same, za niemi przemawiające, jawnie dowodzą, że od takiego patronatu całe zawisło dobro moralne, a nawet dobro społeczeństwa. Nie możemy przeto, jak tylko łączyć życzenia nasze z życzeniami naszych współbraci, by to Dzieło rozkrzewiało się, aby Konferencye wszystkie usilnie się starały o te zakłady, ku potrzebom naszych czasów tak wielce przydatne i pożyteczne.

W ścisłym związku z Patronatem uczniów w miastach, i z Patronatem wiejskim, zostają *Dzieła stałe*, które pod różnemi nazwami, mają na pieczy czeladź rzemieślniczą. W Bruxeli istnieją one pod nazwą *Zakładu Św. Józefa*, około 700 czeladników obejmującego. „Ten zakład — donoszą nasi współbracia — dzieli się na dwie sekcye: Flamandzką i Francuzką, niedzielne zebrania odbywające na osobnych salach. Zwyczajnym trybem tak postępują: 1) śpiewają nabożne pieśni; 2) słuchają nauki religii, z poprzednią i kończącą krótką modlitwą; 3) na zakończenie czytają sobie książki wesołéj treści, lub bawią się w tombolę. Tombole donoszą zwykle w na-

grodę, chustki do nosa, szkarpetki i różne przedmioty religijne. Oprócz zwyczajnych posiedzeń mieliśmy w roku przeszłym kilkanaście schadzek wieczornych, wyłącznie przeznaczonych rozrywce rzemieślników, gdzie się w różne gry bawili, i kilku przedstawieniom fantasmagorycznym, kuglarskim i fizykalnym przypatrywali. Takiemi rozrywkami zamierzyliśmy powstrzymać ich od karczmy, by ich przekonać, że można się zabawić bez obrażania Boga; aby umieli chronić się uciech, po których tylko zgryzoty sumienia następują. Kassa Oszczędności, w tym zakładzie zaprowadzona, miała ogółem 4000 franków złożonych, za które w miarę składek znaczniejszych, lub mniejszych, procenta wypłacała. Kto chce dokładne mieć wyobrażenie o dobrych skutkach tego Dzieła, niech posłucha słów pewnego rzemieślnika, do tego zakładu uczęszczającego: „zanim do stowarzyszenia przystąpiłem, wiedzcie wszyscy, że byłem pijakiem; prawie cały mój zarobek tygodniowy w niedzielę przetrwoniłem w karczmie, a ztąd nazajutrz nie byłem zdolny do pracy; teraz zaś już się nie upijam; w poniedziałki pracuję równie dobrze jak w inne dni, a tym sposobem mogę uzbierać sobie cokolwiek grosza, by nim sprawić niespodziankę biednéj mojéj żonie, któréj tyle dokuczałem!“

Zakład Św. Jana Chrzciciela, o którym już nieraz *Roczniki* wzmiankowały, zawdzięcza także swe istnienie Konferencyom Belgijskim, i jest tam silnym środkiem do podnoszenia życia religijnego. — Posiedzenia jego są Niedzielne; co do błogich jego skutków, tak nam je nasi współbracia z *Caen* opisują: „Ten zakład podaje rzemieślnikom naukę religii, mianowicie głównych prawd wiary, praktyczne rady zmierzające do moralności i do utrzymania zdrowia; wreszcie zajmujące rozrywki i niewinne zabawy. Nie potrzeba wam zalecać ważności tego dzieła: wystarczy jeden fakt, dokładniéj was nad wszelkie rozprawy, o jego pożyteczności przekonywający: „Pewien ojciec rodziny, bądź dla zachęcenia swego syna, do uczęszczania na naukę religii, którą mu Konferencya ofiarowała, bądź dla zadowolnienia członków odwiedzających go, dał się namówić do brania udziału w Zgromadzeniach Niedzielnych, i następnie pilnie na nie uczęszczał. Wiedzieli nasi współbracia, że ten poczciwy człowiek nie w skutek złośliwéj bezbożności, ale jedynie przez niewiadomość praktyk religijnych, oddawna zaniedbywał obowiązki chrześciańskie. Szczególnie więc ku niemu wymierzyli cały zapas małych fortelów swéj gorliwości. Przy czytaniu starannie takie dobierali rozdziały, które mu najdobitniéj przedstawiały główne prawdy wiary i obowiązki z niéj wynikające; tym końcem též tu i owdzie stósowne dodawano objaśnienia. Pożyczano mu książek, aby wieczorami przy kominku, sam się daléj zapoznawał z tém,

czego się w szkole pokrótce dowiedział. Zresztą współbracia nasi nie zaniedbali téż napominać tego dobrodusznego człowieka, który zwolna nakłaniał się ku nabożeństwu, regularnie bywał na Mszy, i doszedłszy wreszcie do przekonania, że nie godzi się stanąć na połowie drogi, zdecydował się iśdź do spowiedzi i przystąpić do Kommunii wielkanocnéj.“

Patronat całkowity, czyli właściwy, z trudnością zawsze przychodzi wywierać nad młodzieńcami, chciwymi niezawisłosci, i skorymi w każdym środku statecznym, dla nich podejmowanym, upatrywać wędzidło, albo wcale jarzmo; prawie niepodobna doprowadzić do skutku taki Patronat dla ludzi dorosłych. Zastąpić go wtedy mogą Stowarzyszenia Świętego Franciszka Xawerego, albo téż Bractwa wzajemnéj pomocy, byleby one postępowały podług pewnych wskazówek, i chrześciańskich miały kierowników. — Współbracia nasi *w Sens* Dzieło tego rodzaju w następny sposób urządzili: składka miesięczna nieznaczna, bo tylko 50 centimów (25 grp.) wynosi; wsparcie zaś bywa stosunkowo hojne; każdy członek bowiem pobiera, w przypadku choroby, bezpłatną pomoc lekarza, i leki i na każdy dzień choroby 1 franka (50 grp.), aż do wysokości 50 franków w jednym roku. Posiedzenie walne odbywa się dla członków raz co miesiąc; prezesem i osobami bióra mogą sami tylko być członkowie Konferencyi. Od czasu do czasu przemawia ktoś z członków naszych kilku słowy do zebrania o przedmiocie religijnym, albo historycznym, albo naukowym, lecz zawsze odpowiednio do stopnia oświaty swych słuchaczy. Poczém następuje rozdzielanie *Małych Czytań* (petites lectures), którym wszyscy bardzo są radzi, równie jak loteryi, z któréj członkowie obecni, w nagrodę swéj gorliwości, uzyskać mogą książki, traktujące o zasadach religii i moralności, a osobno dla tych stowarzyszonych członków dobierane. To Stowarzyszenie, założone 8go Stycznia 1854 w 23 członków, już 1. Stycznia 1859 liczyło 88 uczestników czynnych i 54 honorowych. Kiedy w skutek uchwały w roku zeszłym zapadłéj, także niewiasty i dzieci przypuszczono odtąd do uczestnictwa, lecz nie do udziału w posiedzeniach miesięcznych, zapisało się w 1858 r. 20 niewiast i 11 dzieci; w roku bieżącym nieomal na każdém posiedzeniu zgłasza się 10, 15 do 20 członków nowych. To Towarzystwo zostało także od Rządu uznaném, i dosyć jest być na jedném posiedzeniu obecnym, by się przekonać o gorliwości członków i o duchu, jakim są natchnieni, lubo nie wszyscy jeszcze są doskonałymi chrześcianami. — Dochody od zawiązku tego Stowarzyszenia doszły do wysokości 4000 franków, wydatki ledwie doszły do połowy téj liczby, pomimo że w ciągu roku różnym członkom płacono zapomóżki: jednemu 150 fr., drugiemu 174, a trze-

ciemu 200 fr. Fundusz zawarowany na wspieranie chorych, wynosił 1go Stycznia blisko 800 franków, nie licząc w to składek bieżących. Podobną otworzono kassę oszczędności z kapitałem 350 fr., dla ludzi chorowitych i dla starców, a oprócz tego urządzono kassę osobną dla tych członków, którzy sobie na stare lata zapewnić pragną fundusz na utrzymanie życia. Dotychczas zapisało się do téj kassy 14 członków, i ogółem 2105 franków złożyli. Nareszcie niedawno temu jeszcze inną utworzono kassę opiekuńczą, na utrzymanie sierót po zmarłych tego Stowarzyszenia członkach. Jeżeli Pan Bóg wspomoże to piękne dzieło, któremu wszelkie znamiona wróżą rozwój i postępy najpomyślniejsze, nie można wątpić, że na późniéj za zbiegiem napierających okoliczności, wywiąże się z niego Patronat istotny, któremu przyszłość ważną i szczęśliwą rokujemy. Wzajemne zapomóżki, któremi się jego członkowie, sami rzemieślnicy, bądź majstrowie bądź czeladnicy, na teraz wspierają w przypadku choroby, niechybnie późniéj posłużą na wychowanie dzieci, i na umieszczanie uczniów w naukę rzemiosła.

Zakłady powyższe, zawiązane w celu świadczenia wzajemnéj pomocy, i pobudzania ludzi dorosłych do powinności chrześciańskiéj, są nam z natury rzeczy powodem do pomówienia o tak zwanych *Świętych Rodzinach.* Jakkolwiek to dzieło wszędzie pomyślnego wzrostu nabiera, gdzie się zawzięło, nie zdołało dotychczas rozwinąć się w miarę swéj pożyteczności. Po za Francyą mało znane, a nawet we Francyi zwolna postępuje; wymieniamy mimochodem tylko miasta Angoulême, Tnluzę i Toulon, w których w r. 1859 *Święte Rodziny* zawiązały się. Obojętność Konferencyi dla tak ważnego dzieła ztąd jedynie pochodzi, że zwykle nazbyt przesądzają trudności co do jego urządzenia, gdyż te więcéj są pozorowemi niżeli rzeczywistemi, i potrzeba tylko roztrząsnąć je uważnie, by się pozbyć wątpliwości. Odczytane na ostatniém walném zebraniu Konferencyj Paryzkich sprawozdanie, ogłoszone w Rocznikach, zawiera zajmujące w tym względzie szczegóły, wykazujące zalety tego dzieła równie praktyczne jak pożyteczne; pragnąc wreszcie polecić je skuteczniéj, odwołujemy się do poważnéj opinii szanownego kapłana paryzkiego Xiędza Desgenettes, który poświeciwszy nieomal cały swój żywot doczesny czci Maryi, niedawno od Boga odwołanym został do życia wiecznego. Świątobliwy ten kapłan tak się wyraził o *Świętych Rodzinach:* „Szczęśliwa ta parafia, która taką posiada Instytucyą! jakżebym się cieszył i jakaż ztąd ckwała wynikłaby dla Boga, gdyby niektórzy z mych szanownych konfratrów postarali się o takie bractwo dla swych parafii, albo téż, gdyby niektórzy z naszych stowarzyszonych współbraci ze stanu świeckiego, tak pobożne dzieło przedsięwzięli!“

Święta Rodzina pospolicie obejść się nie może bez *Kassy na komorne*, bez *Sekretaryatu dla ubogich*, i bez *Czytelni*. Pomówmy więc słów kilka o tych dziełach z osobna.

Już wiele razy zauważyliśmy, że *kassy na opłatę komornego* do tych należą dzieł, którym ubogi najmniéj sprzyja dla tego, że zniewalają go do własnego przyłożenia się, któremu sprzeciwia się zwykle jego usposobienie, a zawsze jego potrzeby: nawykły bowiem do nieoględności, co zarobi to strawi, mało się troszczy o jutrze. Lecz właśnie ta jego niedbałość o oszczędzanie grosza na komorne, przemawia najsilniéj za pożytecznością tego dzieła. Nadmieniamy, że Konferencye Włoskie, więcéj od innych, niém się zajmują, być może dla tego, iż tam mało potrzeba na wyżywienie, i wstrzemięźliwość jest pospolitszą. Nagrody za grosz składany przyznawane bywają od 10 do 20 od sta, a summy deponowane w niektórych miejscach do znacznéj dochodzą cyfry. Podobnie w Hiszpanii zaczęło się to dzieło rozwijać; w Belgii już oddawna z wielkim pożytkiem praktykowane, a nawet w Holandyi i w kilku miastach niemieckich; wreszcie zajmują się niém liczne Konferencye Francuzkie; słowem, wszędy pomyślnie postępuje, pomimo trudności, jakie sam zawiązek tego dzieła wywołuje.

Dzieło Sekretaryatu dla ubogich przeciwnie, nie napotyka przeciwieństwa ze strony tych, którym się przysługuje, owszem wielce od nich jest poważaném i pożądaném. Rzeczywiście bowiem służy potrzebom każdodziennym i tak tkliwe znamionuje poświęcenie ku ubogim, iż oni rozrzewnieniu i przywiązaniu oprzeć się nie zdołają. Jest ono zwykle, jak rzekliśmy, częścią przydatkową *Świętych Rodzin;* istnieje wszelako także samodzielnie, a i pod taką formą wielkie świadczy przysługi. Łatwo pojąć, że zajmując się korespondencyą ubogiego, jego interesami i sprawami, zobowiążemy go do wdzięczności, z któréj wtedy łatwo korzystać możemy na jego dobro duszne. Przysługi w sprawach doczesnych, które ubogiemu wyświadczamy, uprawniają nas tém samém do świadczenia mu przysług duchowych, częstokroć daleko więcéj dla niego potrzebnych. Już nieraz mówiły Roczniki o tém dziele; przeto nie myślimy dłużéj się nad niém zatrzymywać, poprzestając na przytoczeniu szczegółów następnych, wyjętych z raportu Konferencyi Belgijskich *w Liège*: „Istniejący od trzech lat Sekretaryat dla ubogich — tak piszą nasi współbracia — coraz więcéj liczy klientów; ilość spraw, bezpłatnie obrabianych, doszła w r. 1859 do 160, a pomiędzy niemi wiele bardzo ważnych dla interesowanych ubogich, pomyślnym skutkiém załatwiono; Konferencye zaś na dokonanie tak chwalebnego przedsięwzięcia wydały tylko 136 franków.“ — Przytaczamy jeszcze ustęp, ze sprawozdania Rady w Bordeaux wyjęty, bardzo jasno wy-

kazuje procedurę téj instytucyi: „trzéj współbracia, nią zawiadujący, schodzą się co niedzielę o godzinie 2giéj z południa, w celu bezpłatnego prowadzenia listownéj korespondencyi swych klientów, którym o tym czasie posłuchania udzielają, piszą z ich polecenia listy, koncypują piśmienne prośby i rozmaite podania i supliki, udzielając zarazem potrzebnych rad i objaśnień; wreszcie ci z pomiędzy członków, którzy w prawie są biegłymi, pouczają ubogich w sprawach processowych i różne kwestye sporne roztrzygają. Niepodobna wyliczyć wszystkich rezultatów, dopiętych za pośrednictwem tych pisarzy dla ubóstwa; niechże więc wystarczy przytoczenie jednego faktu: „pewna wdowa podeszła i słabowita, opuszczoną była od zięcia swego, który bez litości na jéj okropną nędzę, z zawziętością wszelkiego odmawiał wsparcia. Wskutek przedstawienia napisanego do sądu przez sekretarza naszych ubogich, zmuszonym został ten niewdzięcznik do płacenia pensyi dla swéj teściowéj. — Dodajemy jeszcze, że w wielu Konferencyach Sekretaryat ubogich zastępuje dzieło *św Franciszka Regis*, którego zadaniem jest, sprowadzać niegodziwe związki do zawarcia ślubu sakramentalnego; w r. 1859 zdołały one po kilka razy wpłynąć skutecznie na odmianę takich stadeł nieprawych.

Wspomnieliśmy o trzecim wydziale Świętych Rodzin, to jest *o Czytelniach*: nie chcemy powtarzać, co każdemu wiadomo, o potrzebie dobrych książek dla ubogich; i o pożytkach które książka przynosi. Nie umiemy ich lepiéj porównać, jak z małym strumykiém cicho płynącym, a nie wyczerpanym, świeży chłód i żyzność w koło siebie rozlewającym. To tylko nadmieniamy, iż istnieć mogą, a nawet w znacznéj liczbie istnieją poza Świętych Rodzin zakresem; a jak dla tych niezbędnie są potrzebnémi, tak również wiele dobrego sprawiają, istniejąc oddzielnie dla siebie. Cieszymy się, że rzeczywiste w tym względzie przedstawić możemy postępy. Prawie wszędzie Konferencye, bądź francuzkie, bądź zagraniczne są przeświadczone, że w miarę szerzącéj się oświaty, wzmaga się żądza niebezpieczna czytania złych książek, że przeto koniecznie zapobiedz trzeba zarazie złych pism przez rozszerzanie dobrych, jako skutecznego środka zaradczego, tam nawet, gdzie jeszcze złe książki nie dały się w znaki. — Współbracia nasi z W. Xięstwa Poznańskiego dobrze zrozumieli, jak wielki jest wpływ moralny książki dobréj, i tym końcem założyła Rada Wyższa w Poznaniu bibliotekę centralną, któréj głównym celem jest, ułatwiać zakładanie małych Czytelni po Konferencyach miejskich i wiejskich. Uzyskawszy od księgarzy, popierających tak szlachetne przedsięwzięcie, stósowne książki z znacznym rabatem, są w możności ofiarować je Konferencyom za bardzo tanie ceny. To téż to nowe usiłowanie wydało

już swe owoce, gdyż nieomal każda Konferencya w Xięstwie, choćby i najmniejsza, ma dziś swą Czytelnię. Tu nam się nastręcza sposobność przypomnieć publikacye ludowe *Kalendarzyków* i *Małych Czytań*, które w r. 1859 pomyślniejszego, od lat dawniejszych, doczekały się rozchodu. Tak n. p. w Tuluzie rozeszły się *Małe Czytania* tysiącami, i już nawet pojawiły się w tłumaczeniach angielskich, włoskich i niemieckich, a chociaż skwapliwie zajmują się Konferencye i tą jałmużną duchową, potrzeby tego rodzaju są jednakże tak wielkie, że nawet najszlachetniejsze usiłowania zdają się ciągle jeszcze być niedostatecznemi.

Z rozdawaniem dobrych książek łączą niektóre Konferencye rozdzielanie obrazków religijnych, o czém pozwolimy sobie uczynić jeszcze wzmiankę z raportu Konferencyi w *Caen*: „wypada nam rozdawać tu i owdzie obrazki pomiędzy rodziny, dzieci szkolne i uczniów Patronatu, jako nagrody lub w upominku. W kilku naszych Konferencyach to rozdzielanie, regularnie się odbywające, tak się rozwinęło, iż w saméj rzeczy stało się ważnym i nieobytym wydziałem spraw naszych. Te obrazki, wybierane z świadomością i zastósowane do potrzeb tych, dla których mają być przeznaczonemi, wpraszają się i przemawiają nieustannie do ócz, budzą w duszy uczucia pobożne, upowszechniają wiadomości o wielkich wypadkach z dziejów religijnych, lub téż piękne rysy z żywotów Świętych Pańskich, i żywo wpajają w umysły ubogich wspomnienia ich pierwszéj Kommunii, albo innego ważnego wydarzenia z ich życia, a wtedy ci biedni ludzie wielką do nich wartość przywiązują. Widzieliśmy, jak pewien ojciec rodziny oszczędzał sobie kilka groszy z tygodniowego zarobku, na sprawienie ozdobnych ramików do obrazu, święcenie Niedzieli wyobrażającego, odebranego w podarunku od jednego z naszych współbraci; jak znowu inny ubogi sparaliżowany, na firankach swego łóżka prosił zawiesić obrazy, które mu współbracia nasi podarowali, uważając te wizerunki Świętych za swych najlepszych i najwierniejszych towarzyszów, a ich widok zawsze mu dodaje cierpliwości, ile razy zachwieje się na nogach, lub zasłabnie, pomny na to, że niebo zdobywa się modlitwą i cierpieniami. — „Z całego serca kochać pragnę dobrego Jezusa,“ rzekła pewna dziewczynka. „Dla czego?“ zapytano się. „Dla tego, że na obrazkach, rozdawanych nam przez tych panów od Św. Wincentego a Paulo, wyobrażone są dzieci tak wesoło wpatrujące się w Pana Jezusa, że ztąd widocznie wiele szczęścia doznawają.“ — „Mój panie, rzekł pewnego dnia biedny starzec, którego bezbożne książki zepsuły, do członka u niego bywającego — „nie mogę spoglądać ozięble na obrazek, który mi podarować raczyłeś. Przedstawia bowiem wieczność, groźną dla mnie i niepokojącą sumienie

moje. Nie godzi się być zuchwałym na to wszystko, przeto pragnę wrócić do Boga.“ —

Nie myślimy się daléj rozwodzić nad *Kuchniami dla ubogich* i nad *Szatniami*, które przedewszystkiém materyalną ulgę dla ubóstwa mają na względzie; gdyż te zakłady, aczkolwiek bardzo ważne, pominąć można z powodu, że codzienny widok głodnych i nagich ubogich aż nadto wymownie za potrzebą tych dzieł do nas przemawia. Przemilczymy także, co dotyczy *Ćwiczeń Duchownych*, o których Roczniki często poszczególnie zdawały sprawę, i przystępujemy niebawnie do niektórych spraw ubocznych i praktyk nowych, których wiadomość Konferencyom pożyteczną być może.

Mówiliśmy wyżéj o dziele *Kassy na komorne*, któréj uzupełnieniem mienilibyśmy *Kassę wspomożenia wzajemnego* (Caisse de prévoyance), urządzoną przez kilka Konferencyi w Hainaut. Podczas pory letniéj przyjmują one składki od rodzin ubogich i od rzemieślników, tym końcem deponowane, by na zimę posłużyły na zakupienie zapasu węgli. Każden składkujący na ten cel, nabywa prawa do nagrody, większéj albo mniejszéj; co w tych mianowicie okolicach znaczną stanowi zapomóżkę, gdzie mieszkańcy więcéj, niżeli gdzie indziéj, wystawieni są na ostrość klimatu i na przydłuższy brak roboty.

Z porządku rzeczy nadmienić tu wypada o *Kassie Oszczędności*, utworzonéj przez Konferencyą w Caen. Oto są bliższe o niéj szczegóły, nam w téj mierze udzielone: „Ponieważ rodziny ubogie są pospolicie w niemożności zaopatrzenia się w zapas żywności, a ztąd potrzebne dla siebie wiktuały, w małéj ilości nabywane, drożéj muszą opłacać, postanowili nasi współbracia zaliczyć niektórym rodzinom cokolwiek pieniędzy, na zakupienie znaczniejszego zapasu żywności. Ten awans spłacają ubodzy regularnemi składkami, na raty oddawanemi, a dla zachęcenia do oszczędności, przyznajemy tym rodzinom małe wynagrodzenie, to jest 10ty grosz od złożonéj składki. — Jedna z ubogich wdów naszych, matka 7 dzieci, kupowała co tydzień mąki za 5 frranków (8 złp.), którą wypiekała na chleb potrzebny dla swych dziatek. Członkowie ją odwiedzający ofiarowali się, tyle jéj zaliczyć pieniędzy, aby sobie dostateczny na miesiąc zapas żyta zakupiła, i starali się wytłumaczyć jéj znaczne korzyści, ztąd dla niéj wynikające. Lecz ta dobroduszna kobiecina, żadną miarą nie mogąc zrozumieć procedury tego interesu, wymawiała się trudnością, jaką w swéj poczciwéj prostocie nieprzebytą być mieniła. „Moi dobrzy Panowie, odezwała się do nich, nie mogę korzystać z ofiarowanego mi zaliczenia; myśmy bardzo ubodzy; nie dotrzymałabym słowa, i nigdy nie byłabym w stanie uiścić się z długu.“ — Trudném było zadaniem ją przekonać,

że nie żądano od niéj jak tylko, aby co tydzień oddała z Konferencyi te 3 franki, które zwykle płaciła za mąkę. Nakłoniwszy ją nareszcie do téj propozycyi, zaliczono jéj 17 i pół franka, za które zakupiła sobie korzec żyta. Ten mały zapas starczył jéj na 5 tygodni, a ponieważ co tydzień spłacała podług umowy 5 franków, miała w kassie oszczędności przy końcu piątego tygodnia 25 franków. Że zaś zaliczono jéj tylko 17½ franka, należała się jéj przewyżka 7½ franka na dalsze zakupienie zboża. Następnie znowu jéj zaliczono pieniędzy i tym sposobem już nasza kobiecina, przy schyłku 3go miesiąca, taką uskładała sobie przewyżkę, iż już odtąd mając swój własny zasób, była sama w stanie zaliczyć sobie pieniądze na zakupienie zapasu żyta. „I cóż teraz, rzekli do niéj współbracia nasi, przedstawiwszy ten rezultat, cóż powiesz na sposób naszego układu; czy jeszcze się obawiasz, że nie będzie czém spłacać naszego zaliczenia, kiedy teraz myśmy zostali twymi dłużnikami.?“ —

„O moi dobrzy panowie, nie byłabym nigdy tému uwierzyła. Jakże wielkie wyświadczyliście nam dobrodziejstwo! Nigdy nie mieliśmy tak dobréj żywności, i nigdy, nie byliśmy bogatszymi jak dziś.“

Przytoczywszy jeszcze inne dowody pożyteczności kassy oszczędności, donoszą daléj nasi współbracia: jak widzicie, potrzeba ubogim naszym jedynie cokolwiek oszczędności i dobréj woli. Wracamy od nich, nietylko zbogaceni ich wdzięcznością i odpustami, których dostępujemy, ale nawet z kieszeniami pełnemi złotówek i groszy. I tak jeden z członków odwiedziwszy swych ubogich, przybył nazajutrz na posiedzenie, składając od ubogich do kassy oszczędności 30 franków.“

Wypada nam tu pomówić o innych, i dalekó ważniejszych dziełach ubocznych, w styczności zostających z powyższemi, których wpływ moralny od tamtych jeszcze większe skutki przynosi, a przeto zdaje nam się, iż tu właśnie najstósowniejsza sposobność, do zwrócenia na nie uwagi. Do nich należy tak zwana *Pożyczka honorowa.* (Prêt d'honneur). To dzieło już przed kilku laty zawiązane za staraniem Konferencyi w *Beaumont* dla gminy tamecznéj, już wiele pożytków przyniosło. Pożyczka honorowa jest jak wiadomo, awansem w większéj lub mniejszéj sumie zaliczanéj rodzinom miernego stanu, chwilowo podupadłym, za co one obowięzują się swym honorem spłacić dług swój w przeciągu roku w pewnych ratach z góry umówionych wraz z prowizyą 2 od sta. Już w pierwszym roku swego istnienia wypożyczyło to dzieło 375 franków pomiędzy 8 rodzin; w roku ubiegłym tylko 210 fr. pomiędzy 5 rodzin, kredytując każdą pożyczkę na 5 lat. „Dotychczas — piszą nasi współbracia — uiszczali się dłużnicy sumiennie i punktualnie.

Te, jakkolwiek nieznaczne sumki, wiele przecież dobrego sprawiły, gdyż za ich pomocą nie jedna rodzina była wstanie zakupić sobie nasion, sprzętów domowych,żywności i bydła potrzebnego, pod daleko korzystniejszemi warunkami, i tym sposobem zapobiegła większemu zubożeniu.“ Dodajemy, że to dzieło, byleby przezornie było kierowane, przyczynia się także do wszechstronnego poważania i danego słowa i rzetelności osobistéj. — Współbracia nasi w *Bourges* odwiedzając pewnego razu ubogą rodzinę, pośród któréj dwie osoby chorowały na ospę, dostrzegli, że dla braku pościeli ta choroba wszystkim domownikom zagrażała. Do litości pobudzeni, stawili wniosek na posiedzeniu Konferencyi, który téż niebawem przyjęto, to jest sprawienie *pościeli ruchoméj*, dla użytku chorych i dwóch krzeseł z poręczami dla rekonwalescentów; jest to urządzenie na kształt *szpitala przenośnego* (hòpital ambulant), już praktykowanego przez kilka Konferencyi Belgijskich. Wznawiamy wspomnienie o tych instytucyach, ponieważ mniemaniem naszém nic korzystniéj wpłynąć nie może na serce ubogiego, jak pieczołowitość nasza i czułe względy jemu okazywane, które go przekonywają i o naszéj miłości. i o litości nad jego niedolą; niewątpliwie więcéj on nam okaże przywiązania, widząc się być kochanym, jak być wspieranym.

Jeszcze inne tu przywodzimy praktyki, zajmujące osobliwie Konferecye lub jéj członków. Rada miejscowa w *Lorient* ofiarowała do lokalu posiedzeń jednéj z Konferencyi tego miasta, figurę Najświętszéj Panny. Poświęcenie tego wizerunku stało się powodem uroczystego zebrania, na którém uchwalono, aby przy końcu każdego pierwszego posiedzenia w miesiącu odmówić Litanią do Najświętszéj Panny, i tym aktem nabożnym sprawy Konferencyi szczególniéj poruczyć opiece Matki Boskiéj.

W Donai znachodzimy inny zwyczaj pobożny polecenia godny; członkowie co rok w rocznicę przyjęciu Konferencyi zakupują Mszą świętą, na któréj wszyscy przyjmują Kommunią świętą, ponieważ każdy współbrat uważa dzień swego wstąpienia do Konferencyi jako dzień łaski. — Konferencye *w Anvers*, poczuwając się do wdzięczności, do któréj miłość bliźniego równe rości prawa, jak względy światowe, składają co rok ofiarę na odprawienie Mszy św., za dobroczyńców Konferencyi, na któréj wszyscy członkowie bywają. Ten pobożny zwyczaj sprawia, że się znacznie wzmaga życzliwość dla Towarzystwa i ludzie dobroczynni coraz hojniejsze wyświadczają dla niego dobrodziejstwa. — Konferencya *Pointe a Pitre* (Guadeloupe) ma w chwalebnym zwyczaju, odmawiać co niedzielę Różaniec u stóp ołtarza Arcybractwa Świętego i Niepokalanego Serca Maryi o nawrócenie grzeszników.

Współbracia tameczni, żyjąc pośród oziębłości religijnéj, czują tem żywszą potrzebę wybłagania błogosławieństwa Bożego na sprawy miłosierdzia: Zaklinnamy was — tak nam piszą — abyście się modlili i drugich współbraci o modlitwę prosili, o nawrócenie grzeszników, a mianowicie naszych grzeszników, i uprosili zabiegom naszym skutki zbawienne: „Ta czuła odezwa powinna być nam pobudką, że najskuteczniejszym środkiém na zwalczenie nędzy fizycznéj jest uleczenie nędzy moralnéj; ponieważ najczęściéj dusza, która do Boga wróciła, pozbędzie się także zwątpienia i nędzy.

Na zakończenie tych praktyk wiary wspomniemy jeszcze o dwóch innych, które chociaż podrzędniejsze, wielce przyczynić się mogą do obudzenia ducha braterstwa pomiędzy członkami. I tak Konferencya *w Latour* postanowiła używać lokalu posiedzeń także jako miejscu bawialnego dla członków, gdzie im wolno rozweselać się niewinnemi rozrywkami i grami dozwolonemi, które zwykle coś na korzyść ubogich doniosą. Drugą praktykę ma w zwyczaju Konferencya *w Boulogne-sur-Mer*, gdzie ustanowiono mieć lokal Konferencyi zawsze otwartym o godzinę wprzódy, nim się posiedzenie rozpocznie, ażeby członkowie mieli czas poznać się nawzajem, pogawędzić z sobą, i ściśléj się zaprzyjaźnić, do czego w czasie posiedzeń Konferencyi niestósowna jest pora. Do zespolenia tych ogniw miłości bratniéj pomiędzy członkami wielce się przyczyniają pielgrzymki i walne zebrania odbywane przez wszystkie Konferencye jednéj dyecezyi lub jednego kraju. Nic ściśléj nie pobrata dusz, nic nie prostuje dokładniéj i zcgrzewa ducha Św. Wincentego à Paulo, nad te wzajemne obcowania. Zauważyliśmy téż z pociechą dla wszystkich, że ten zwyczaj od roku do roku rozpowszechnia się coraz więcéj.

I na tém zawieramy sprawozdanie nasze z życzeniem, aby nasi współbracia zechcieli z niego zaczerpnąć niektórych nauk i objaśnień pożytecznych. Odzywamy się do nich temi pięknemi słowy Św. Wincentego a Paulo, których zastósowanie dla nas wszystkich zawsze jest na czasie: „nuż tedy, mói Panowie, nabierzmy ochoty, nietraćmy serca, polecajmy Bogu naszą dobrą sprawę, wyrzeknijmy się siebie samych, naszych przyjemności wygód i próżności: czyńmy tyle dobrego ile możemy, ale czyńmy z całą należytą doskonałością. Nie dosyć jest wesprzeć ubogiego, trzeba bowiem wspierać go jak się należy, t. j. w duchu naszego Zbawiciela i w ten sam sposób jak Pan nasz Jezus Chrystus bliźnich wspierał, pokornie i z czystem sercem, ażeby się święciło Imię Ojca Jego, i była wola Jego wykonywana.

OKÓLNIK

Prezesa Rady Generalnéj do PP. Prezesów Rad i Konferencyj Towarzystwa.

Z Paryża dnia 1go Listopada, w uroczystość Wszystkich Świętych.

Szanowny Panie i Drogi Współbracie!

Stósując się do już dawnego pomiędzy nami zwyczaju, pragnę się z wami rozmówić o sprawach drogiego nam Towarzystwa. Co rok udzielamy sobie o te czasy wzajemnych wiadomości; jakoż rozumiemy, że one i nadal pożądanemi nam być powinny. Kiedy bowiem Wykazy Statystyczne, przesyłane Radzie Generalnéj, zapoznawają ją z postępami w dobrych uczynkach, w każdym wydziale Towarzystwa naszego zdziałanemi, i sposobność jéj nastręczają do serdecznego przestawania z Konferencyami, tedy Okólnik Roczny Rady Generalnéj wykazuje Konferencyom owoce i skutki z wszelkich dla dobra bliźnich podjętych prac i zabiegów, wyprowadzając zarazem z nich pożyteczne na przyszłość wnioski. A przez tak serdeczne, pouczające i pożyteczne obcowanie utrzymujemy między sobą jedność sposobu myślenia i jednostajność zamiarów i zabiegów, które najpowabniejszą stanowią zaletę Towarzystwa Ś. Wincentego a Paulo.

Sprawozdanie Generalne, już w Rocznikach ogłoszone, podaje wam treściwy rys głównych naszych spraw, i obraz ich postępów moralnych i materyalnych. To téż nie o nich chcę mówić, ale odezwać się z rzeczą dla wszystkich pożyteczną, to jest otwarcie wam wykażę niektóre ogólne rezultaty, które Radę Generalną zastanowiły, w czasie kiedy ich rozbiorem się zajmowała, i do wskazania wam

punktów najsłabszych spowodowały. Rzeczywiście nie dla tego mamy sobie wzajemnych udzielać wiadomości, byśmy sobie czcze pochwały prawili, ale dla nauczenia się, jak działać coraz więcéj i coraz lepiéj.

Kiedy sobie rozważyłem ogół spraw naszych, poczułem się nasamprzód do wielkiéj wdzięczności za dobroć Pana Boga, przeto iż nam pozwolił wypełnić uczynki miłosierne; nie mogę się wstrzymać od błogosławienia Boga za to, że za wpływem naszego *nieudolnego spólnictwa* — jakby Święty Wincenty powiedział, — tyle głodnych nakarmił, tyle ziębnących ogrzał ubogich, tyle biednych przyodział, tyle ciemnych oświecił, tyle dzieci osierociałych i zaniedbanych wprowadził na drogę moralności i religii, które bez podanego im przytułku możeby stracone były dla tego świata i dla życia wiecznego.

Raduję się mianowicie, że za pośrednictwem Konferencyj naszych mnóstwo młodzieńców dochowuje swéj wiary, kształcących się i ubezpieczających w uczynkach miłosierdzia, gdyż tym właśnie środkiem, podanym nam z istnego zrządzenia Boskiego, rozpłomienia się pobożność w sercach chrześcian, szczerych i prawych bez wątpienia, ale może za mało zajmujących się praktyką wiary i pobożności. — Te, mówię, wszystkie myśli przepełniły mą duszę, kiedy czytałem raport o naszych czynnościach, i one zwiększają przywiązanie i miłość moją ku Towarzystwu; jak niemniéj tuszę sobie, że i wasze serca temi uczuciami się krzepią; to téż mieniłbym się być niewdzięcznym względem Boga, gdybym tu nasamprzód z głębi serca nie wynurzył całéj méj głębokiéj ku niemu wdzięczności.

Przystępując teraz do uwag nad Sprawozdaniem zeszłoroczném, wypowiem słów kilka o naszych

składkach tygodniowych, to jest, o naszych własnych ofiarach, na łono ubóstwa składanych. — Byłyż one dostatecznemi? Wiem, że wiele mamy Konferencyj bardzo szczodrobliwych, że czynią co mogą; atoli nie mogę tu pominąć, iż ogółem małe są w téj mierze postępy nasze. I tak w znacznéj liczbie Konferencyj w miastach bogatych, gdzie zatém i członkowie są zamożni, dochód tygodniowych składek jest bardzo mierny; wynosi bowiem rocznie na członka 30 złp., niekiedy tylko 24 złp., a nawet 16 złp. Wyznajmy otwarcie, jestże tak mała składka wystarczającą dla naszego miłosierdzia? Jeżeli tyle tylko ofiarujemy dla ubóstwa, możemyż powiedzieć, że zachowujemy przykaz jałmużny, że jesteśmy uczniami Jezusa Chrystusa, naśladowcami Ś. Wincentego a Paulo? Nie sądzę bynajmniéj nikogo; i owszem, wiem że pomiędzy nami są rozmaite stany, i że jałmużna nie jednego współbrata naszego, 16 lub 20 złp. rocznie wynosząca, jest błogosławionym groszem wdowim, ale obok tych członków mniéj zamożnych, nie mamyż także wielu takich, którzyby daleko znaczniejszą jałmużnę składać mogli? Obliczmy tylko, ile nas kosztują nasze wygody, a ile miłosierdzie; ile łożymy na nasze podróże, polowania, wystawny stół, i na umeblowanie, a ile na wsparcie dla biednych, a niezawodnie dostrzeżemy, jak zwykle sowitą przeznaczamy cząstkę na nasze przyjemności i wygody, a coraz mniejszą dla ubóstwa i dla Boga!

Przychodzę teraz do innéj uwagi, wynikającéj niejako z poprzedniéj. — Jeżeli nieznaczne są składki nasze, czyliż to nie pochodzi ztąd, że niektórzy członkowie, lekceważąc swą bytność w Konferencyi, nieregularnie bywają na jéj posiedzeniach? Śmiało przypuścić mogę, iż w Konferencyach, których składki są mierne, zwykle téż członkowie niedbali

są o sprawy miłosierne, i mała tam jest liczba gorliwie się ubogimi opiekujących. Chciéjmy dociec istotnéj tego złego przyczyny.

Wiem, bo nie pragnę nigdy przebierać miary co do powinności moich współbraci — że niepodobna, aby w Towarzystwie składającém się z ludzi w świecie żyjących, pomimo najszczerszych chęci, nie zachodziły przeszkody, które członka częściéj lub rzadziéj wstrzymać mogą od regularnego bywania na posiedzeniach, bądź dla jakiéj podróży, bądz dla niezbędnych obowiązków familijnych, albo interesów, jakie ich nieraz niespodzianie zaskoczą. Atoli pomijając te konieczne oddalenia, czyliż nie mamy i takich, którzy całkiem są samowolni, a istotnego powodu ich niepunktualności, nie należy szukać w przeszkodach chwilowych i nieodkładalnych, ani w obowiązkach rodzinnych, któreby inaczéj załatwić się nie dały, ale w opieszałości i oziębłości, które wady bolesne są dla Towarzystwa.

Oto już tak dawno — tak powie sobie niejeden — już tak dawno, że się jedno i to samo robi, dwa lata i trzy, może i 20, a w końcu to się uprzykrzy. Zawsze i zawsze odwiedzać ubogich, którzy, choćby tylko dla naszego zadowolnienia, nie chcą korzystać z naszych rad, którzy zawsze lenią się do pracy, a przeto nieszczęśliwi są mniéj więcéj z winy własnéj, którzy wbrew wszelkim usiłowaniom trwają w opłakanéj obojętności religijnéj, i pomimo naszych odwiedzin źle wychowują swe dzieci. Czyliż nie znudzą nas — powiemy sobie — te same powtarzające się zabiegi, kiedy tak rzadko doczekać się z nich możemy pociechy? I czyliż nie dzieje się podobnie z posiedzeniami konferencyjnemi, które zawsze jednakowo się rozpoczynają i kończą; gdzie li tylko rzeczami się zajmujemy tak lichemi, drobnostkowemi, w obec wielkich wypad-

ków świat obecnie poruszających, gdzie nawet, z posłuszeństwa dla Ustaw, unikamy rozprawiać o kwestyach religijnych, które dziś tak wielce katolików obchodzą? — Alboż nie z tego źródła, pochodzi to zaniedbywanie posiedzeń, z czego prezesowie się martwią, kassa ubożeje, a sprawy miłosierdzia, w interesie ubogich przedsięwzięte, marnieją? Ach, gdyby tak być miało, szanowny i drogi współbracie, nie zaniechałbym odezwać się niebawem do waszéj gorliwości, by wywieśdź z błędu tych współbraci, którzyby podobnym myślom nieszczęsnym się oddawali! — Bez wątpienia, zajmujemy się zawsze jedną i tą samą rzeczą, nie wychodzimy po za obręb, Ustawami naszemi ściśle zakreślony, ponieważ one zabraniają nam zajmować się czem inném, jak jedynie sprawą miłości bliźniego. Bezwątpienia jest ta sprawa jednostajną w pewném znaczeniu, ale w dobrém tego wyrazu znaczeniu, jak dobrém jest życie prawe i nieskalane chrześcianina, jak dobrém jest wypełnianie swych obowiązków *zwyczajnych*, ale zasługi pełnych, które w życiu prywatném zalecają dobrego ojca, dobrego małżonka i obywatela; jest to jednostajnie, jak uczynki życia chrześciańskiego, jak nasz pacierz ranny i wieczorny, jak nabożeństwo Kościoła, jak jego święte obrzędy, które, lubo nie zmieniają się do woli jakiego nowatora, przecież zawsze są piękne, i duszę potrafią uraczyć! Bo ta jednostajność zmierza ku naszemu pożytkowi, ku ćwiczeniu się w cnotach katolickich, ku uświątobliwieniu życia naszego; a gdyby one poczęły nam być ciężarem, niezadługo uczulibyśmy, jak w nas stygnie gorliwość dla naszych ubogich, dla naszego Towarzystwa, i co ważniejsza jeszcze gorliwość ku Bogu i ku Jego Kościołowi.

To też pozwólcie mi, kochania współbracia, cieszyć się nadzieją, że nowym duchem natchnieni, za-

bierzemy się wszyscy znowu z młodzieńczym zapałem do sprawy miłosierdzia, a nie przestając na tém że sami tylko pilnie im służyć możemy, powiemy naszym przyjaciołom, tym którzy Towarzystwu sprzyjają, i tym którzy go nie znają, a do niego należećby mogli: „ chódzcie z nami do ubogich naszych, „chódźcie a obaczcie jaka to sprawa dobra, jak miła „dla serca czułego! “ Miłosierdzie uciechą jest nigdy zgryzót nie sprawiającą, bo nawet i wtedy, gdy nie ze wszystkiém dopnie swego celu, z winy tych, którym je świadczymy, zostawia po za sobą ukontentowanie z obowiązku dopełnionego.

Wstrzymuję, Szanowny i Drogi Współbracie, dalsze uwagi moje i Rady Generalnéj, do których nas powodowały sprawozdania wasze. Wielce byłbym szczęśliwym, gdyby te słowa wszyscy zrozumieli i szczerze nad niemi się zastanowili. Jest ich nie wiele, ale są ważne. —

Kończąc składam też Towarzystwu moje życzenia, w chwili, gdy rok obecny ma się ku schyłkowi, a nowy przed nami. Śty Wincenty nie życzył swym Missyonarzom wiele pieniędzy; ilekroć zdarzyło się, że je ofiarowano, dziękował za nie Boskiéj Opatrzności, ale nie ubiegał się o nie — to czego im życzył, był to duch gorliwości, którym przejęty chrześcianin, jest zawsze bogatym; był to duch ubóstwa, mocą którego uczeń, idący w ślady Boga ubogiego, zawsze potrafi żyć bez smutku, kotentując się powszedniemi darami Bożemi; był to duch wyrzeczenia się widoków osobistych i wzgardy samego siebie, przez którego, zamiast szukać zadowolnienia w miłości własnéj ku pożytkowi całéj jego Kongregacyi, szukał raczéj li tylko chwały Boga; i właśnie rozkrzewianiem takiego ducha ugruntował św. Wincenty swe zakłady na podwalinach niewstrząśnionych. — I ja także, za przykładem tego wzoru podziwienia godne-

go, nie życzę waszéj Konferencyi wiele złota, które możeby ją odwiodło od ducha pokory i poświęcenia się; nie życzę jéj świetnych czynów, zwracających na nią podziwienie ludzi, ale prosić będę Boga, by ją wzmocnił w gorliwości, w duchu sprawiedliwości i otwartéj prostoty, które ją zawsze charakteryzowały. Bodajby służyła ubogim z miłości i dla nich się poświęcała; bodajby im poświęcała swój czas, swoje serca i mierne składki. Niechaj, tym sposobem postępując, Boga zawsze, a nie siebie ma na pamięci, i nie stara się o pochwały ludzkie, ale o jak najobfitsze postępy w dobroczynności, a błogosławić będę Zbawiciela za dobrodziejstwa, których nam udzielić raczył.

Racz przyjąć Szanowny i Drogi Współbracie wyraz mojéj szczeréj miłości w Panu naszym Jezusie Chrystusie.

Adolf Baudon, Prezes Towarzystwa.

Konferencye przyjęte w Październiku, Listopadzie i Grudniu 1860.

FRANCYA: La Chapelle, St. Wawrzyńca, Cellery, Charente, Matki Boskiéj na przedmieściu Rochefort, Paryż, Św. Marcellego.

BELGIA. Esschen, Swevezeele.

ANGLIA. Matki Boskiéj w Newcastle.

HISZPANIA. Alcala de los Gazules, Villa nueva de Castellon, Ossuna, Potes, Durango, Chantada, Tarrasa, Barcelona, Niepokal. Poczęcie, Św. Augustyna i Św. Ducha (17ta w Barcelonie), Almachar, St. Ildefonso, Elche, Escalonella, Velez-Rubio.

LA HABANNA: Matki Boskiéj z Monserrato.

HOLLANDYA: Beck i Ulbergen.

WŁOCHY: Finalborgo (w Sardynii), Gemona (Wenecyańskiém), 12tu Apostołów i Ś. Franciszka w Wenecyi, Ś. Krzyża w Wicenca.

NIEMCY: Hildesheim (w Hanowrze), w Offenbach (w Hessyi).

AMERYKA: Portland, Buenos Ayres, Philadelphia, Dnbuque, Santiago (Chili), Rio de la Plata, Św. Izydora (w Montevideo).

WYMIANA
współbraci zmarłych.

FRANCYA. *Członkowie czynni:* J. Timon, P. Guéroy, Sicart, wiceprezes, J. P. Ronx, Bénard, Poitevin, H. Chabert, Fayet, syn, F. Destrilhes, Bravet, kassyer, Monssillac, B. Panesud, Markiz de Lyon, Leblanc, wiceprezes, L. Liège, prezes, Ricard, L. Passot, aspirant, St. Martin, Fr. Galland, sekretarz, Grevax, kassyer, Reston, J. Noelle, Gesta, Pekle, Bellot, De Tardy, Lambellin, prezes, J. Pellerin, prezes, L. Bretean, P. Amelin, L. Schmietz, J. B. Pons-Diego Mantero, O Vidal, Jordanet, prezes, Fenlières, ojciec, Helverd'Héliand, Piquet, Markiz de Nedonchel, Du Quaire, Gravian, wiceprezes, M. Richard, Hubert, Baudry Duplessis. Wikont de Morognes, Veron, T. Tabaries, kassyer, G. Wittersheim, Ch. Legers, de Backer, Le Cuvelier, sekretarz, Jeoffram.

Członkowie honorowi: X. Prob. Piotr Garnier de Courcelles, J. Camus, Réné, Colomès, Lapson, Barral, ojciec, Hrabia de Monthel, de Cenninek, de Brauwer, d'Haese, P. Barfeill, Deviolaine, ojciec, J. Viala de Lacoste, C. Maurin, Fenlières, ojciec, Le Cardonnel, Mehou, Devia-Laine.

WŁOCHY: *Członkowie czynni:* Dr. Lambertini Padovani, Dr. Ubaldo Lansoni, G. Negro. — *Członkowie honorowi:* X. Luigi Carboni, Andrea Croce.

Zmartwychwstanie Pańskie.

Zbliża się wielka Uroczystość Wielkanocna, radością przejmująca serca wszech katolików, na którą Kościół nas zaprasza sposobem osobliwszym, obowiązując nas do przyjmowania Eucharystyi świętéj.

Kiedy ten poszyt *Roczników* dojdzie do rąk współbraci naszych, jeszcze tylko dni kilka rozłączą ich od tego czasu; niektóre Konferencye może go dopiero w same Święta odbiorą. Z tém wszystkiem zachęta Rady Generalnéj, zmierzająca do tego, aby Konferencye Towarzystwa Śgo Wincentego a Paulo pomyślały o obowiązku Wielkanocnéj Spowiedzi, tak członków jak mianowicie ubogich swoich, ani nie uprzedzi, ani nie opóźni ich powinnéj w téj mierze gorliwości. Do głównych bowiem zadań naszego Towarzystwa

należy, aby członkowie nakłaniali swych ubogich do wypełniania obowiązków religijnych; téj myśli nigdy z oka spuszczać nie powinniśmy, wśród rozdawanego wsparcia materyalnego, o które do nas zgłaszają się biedni, kiedy zwłaszcza za szczęście sobie poczytujemy, że temu szafarstwu całém sercem oddać się mogliśmy. Lecz przysposabiając naszych ubogich do godnego obchodzenia szczytnéj Uroczystości Wielkanocnéj, zważmy że do Boga zbliżyć ich zdołamy jedynie na drodze łagodności, serdecznemi radami i przekonaniem; inaczéj daremne będą zabiegi nasze, a jeżeli się powiodą, to tylko w sposób niedokładny lub wcale szkodliwy.

Są wprawdzie kraje, w których wiara katolicka silnie jest zaszczepiona, gdzie przykazań Kościoła dochowują tak chętnie, iż współbracia nasi zaledwie potrzebują ubogim o nich wzmiankować; atoli obok tych krajów szczęśliwych, ileż nie jest i takich, gdzie wiara praktyczna zapomniana, gdzie kościół w niedzielę próżny, gdzie Spowiedź zaniedbana od mężczyzn mianowicie, a Kommunia bardzo rzadka! Do Konferencyi przeto, w takich krajach zawiązanych odzywamy się, aby nie spuszczały z uwagi uświątobliwiania swych ubogich; lecz chcąc dopiąć tego celu, potrzebna nam jest: *roztropność i gorliwość*.

Potrzeba roztropności, i wielkiéj, mianowicie w naszych czasach; bo tylu w nich żyje ludzi skłonnych do dobrego, poczciwych i prawych, lecz nieznających wcale naszéj religii, nauczonych spoglądać na nią jedynie okiem najsmutniejszemi przesądami zamgloném. Jeżeli natarczywie prawić takim będziemy o wierze, napierając się o jéj praktykę, odstręczą ich te mowy nasze, ponieważ według słów Ewangielii, *znieść ich jeszcze nie mogą*. Powinniśmy przeto z takimi zwolna postępować i łagodnie, zaczepić jeden przesąd, po nim drugi, i tak daléj działać z przywiązaniem, serde-

cznie i bez uniesienia porywczego. Przepominając o takiéj gorliwości, którą Św. Wincenty a Paulo tylokrotnie zalecał swym Kapłanom, Siostrom Miłosierdzia, zrazimy nie jednę osobę obraźliwą, a zamiast pociągnąć serca do wiary, jeszcze więcéj może ich od niéj oddalimy. Ustawy nasze, zawierają w uwagach wstępnych mądre rady w tym względzie, do których ściśle stósować się należy.

Powtóre potrzeba jeszcze gorliwości. Mamy, naprzykład, odwiedzać ubogiego, lekceważącego sobie Przykazania Boskie i Kościelne, stroniącego od napomnień kapłana; zajmujmyż się nim nieustannie a nie myślmy, żeśmy zadania naszego dopełnili, jeżeliśmy pomoc zanieśli jego nędzy fizycznéj. Zacznijmy od modlitwy za tym biednym, prośmy nadto o nię dusze czyste i żarliwe; uciekajmy się do jałmużny, do Ofiary Mszy świętéj, do pokuty; to będzie pierwszy krok do jego nawrócenia, bo takiemi zabiegami zapewnimy mu łaskę Boską, która sama jedna tylko zdoła go skruszyć i nawrócić. Następnie, skoro nadarzy się chwila korzystna, wyrzeczmy słowo napomnienia, łagodnie i serdecznie, które dojdzie do duszy brata naszego, przeto iż z naszéj wyszło. Jeżeli on jednakże nie posłucha, niech nas to nie zasmuca, a mianowicie nie zraża, nie dla siebie bowiem czynimy te zabiegi, ale dla zbawienia téj duszy obłąkanéj, która choć może dziś nas odepchnie, jutro chętniéj nas przyjmie i głosu naszego usłucha. Jeżeli wreszcie tygodnie i miesiące czekać nam wypadnie, nie bądźmy natrętnymi, ale czekajmy. *Bóg na was jeszcze dłużéj czekał*, rzekł do nas pewnego razu świątobliwy kaznodzieja.

Z taką roztropnością i gorliwością może Towarzystwo nasze wiele dobrego sprawić dla dusz swych ubogich. Stósujmyż się do nich: dawajmy przedewszystkiém dobry przykład, uczęszczając pilnie na nabożeństwa, i często przystępując do Sakramentów świętych. Bezwątpienia więcéj skutkować będzie nasz przykład, jak nasze słowa.

Wykaz Dochodu i Rozchodu w r. 1859.

Francya.

Dyecezya Paryzka.

	Dochód	Rozchód
Paryż	318,417	258,752

Rada Centralna w Amiens.

	Dochód	Rozchód
Amiens	15004	13384
Abbeville	8143	2968
Doullens	902	889
Flixecourt	324	306
Vron	820	302
Libons-en-Santerre	46	46
Conty	249	195
Beauvais (Cons. partic.)	8875	5088
Compiégne	5008	3498
Senlis	3477	2694
Clermont	1940	889
Pont-Ste-Maxence	1005	797
Pierrefonds	679	376
Mouy	1187	451
Demeliers	334	280
Montataire	1626	827
Noyon	2668	2057
Crevecoer-le-Grand	457	116
Nourard-le-Franc	192	54
	52936	35217

Rada Centralna w Arras.

	Dochód	Rozchód
Arras	10205	7923
Boulogne *(Rada miejscowa i konferencye tego okręgu)*	9972	9358
Saint-Omer	6026	6316
Andruicq	1194	876
Dohem	358	414
Eperlecques	557	467
Esquerdes	679	427
Fléchin	105	99
Saint-Bertin (*pensyonat*)	1158	1139
Saint-Martin-au-Laert	297	241
Zutkerque	291	179
Wizernes	710	566
Fiefs	350	350
Aire-sur-la-Lys	1734	1304
Béthune	1503	1441
Bruay	119	117
Busnes	320	255
Lambres	241	226
Montreuil-sur-Mer	751	237
Hesdin	1872	1762
Bapaume	860	691
Oignies	626	215
Lestrem	181	174
Hénin-Lietard	89	69
Calais	2553	2300
Saint-Pierre-les-Calais (*pensyonat*)	1780	1575
	44531	38721

Rada Centralna w Avignon.

	Dochód	Rozchód
Avignon	8067	5606
Apt	1235	907
Aubignan	150	136
Boll`ne	826	711
Cavaillon	1491	924
Caromb	935	587
Gordes	812	875
Les Imberts	72	74
L'Isle	441	340
Mormoiron	154	87
Monteux	675	577
Orange	1164	684
Pernes	1233	820
Sorgues	302	182
Saint-Saturnin	444	216
Thor	683	508
Vaison	98	100
Carpentras	3045	2781
Nimes (*Rada miejsc.*)	8795	7683
Saint-Ambroix	1133	954
Anduze	217	166
Alais	599	584
Aigues-Mortes	1448	884
Beaucaire	1495	1063
Grand'Combe	1202	1083
Pont-Saint-Esprit	1380	1098
Roquemaure	1025	671
Saint-Florent	364	316
Saint-Gilles	295	227
Sommiéres	1096	639
Uzés	1426	680
	43302	32163

Rada Centralna w Besançon.

	Dochód	Rozchód
Besançon	16632	8251
Baume	501	311

	Dochód	Rozchód
Hérimoncourt	76	75
Mouthe	598	514
Montbéliard	485	485
Ornans	351	201
Pontarlier	1411	548
Saint-Georges	3	3
Saint-Wit	201	171
Vesoul *Rada m.*	2439	1427
Gray	963	704
Gy	425	288
Saint-Germain	40	30
Lons-le-Saulnier	1628	1547
Poligny *Rada m*	2995	1408
Champagnole	1295	1174
Cuisia	136	58
Dôle	7520	5103
Domblans	194	60
Nozeroy	254	233
Petit-Noir	82	69
Salins	473	163
Sainte-Agnès	343	290
Saint-Claude	6417	3616
Morez	712	691
Villers-Robert et Seligney	402	327
Voiteur	457	215
Arbois	614	459
Saint-Amour	518	226
Bois d'Amont	609	418
Baudin	1006	927
	49830	29992

Rada Centralna w Bordeaux.

	Dochód	Rozchód
Bordeaux	60722	48208
Saint-André-de-Cubzac	872	658
Barsac	1555	795
La Bastide	682	682
Bazas	3160	2470
Blaye	2896	1945
Bégles	252	160
Bourg-sur-Gironde	328	225
Branne	529	234
Cadillac	524	463
Saint-Emilion	514	485
Sainte-Foy	1176	961
Libourne	3947	3747
La Réole	1536	1519
Podensac	290	224
Preignac	692	509
Toulenne	940	799
Agen	3783	2296
Gaujac	306	298
Lagarrigue	97	97
Loubés	120	108
Marmande	600	600
Nérac	619	578
Saint-Pardoux	259	255
Tonneins	1573	1366
Villeneuve-sur-Lot	1919	1882
Aire	1140	1061
Dax	2952	1895
Hagetman	623	566
Mont-de-Marsan	501	461
Roquefort	1178	1019
Souston	679	255
Saint-Sever	1992	1676
Villeneuve-de-Marsan	1296	641
Ponillon	597	442
Bayonne	5933	4693
Oloron	1575	1123
Sainte-Marie-d'Oloron	341	247
Biarritz	547	201
Pau	9826	3804
Orthez	1698	1506
Périgueux	6347	5464
Beaumont	331	209
La Magdeleine	79	77
	127528	96904

Rada Centralna w Caen.

	Dochód	Rozchód
Caen	12321	11196
Bayeux	2817	2227
Bény-Bocage	274	231
Honfleur	4026	3248
Isigny	310	179
Lisieux	2902	2231
Mesnil-sur-Blangy	792	631
Trouville	1847	988
Vire	3596	1231
Coutances	600	537
Avranches	2824	2146
Carentan	807	767
Cherbourg	9344	8150
Granville	2254	1347
Mortain	1138	1021
Periers	456	306
Pontorson	354	256
Saint-Lo	3145	3059
Villedieu	77	43
Valognes	5859	5233
Séez	2258	1926
Alencon	4165	4156
Argentan	2180	1680
Bellême	854	743
Chanu	1199	882
Flers	1333	1281
La Ferté-Macé	2033	1767

	Dochód	Rozchód
Laigle	525	158
Mortagne	1128	948
Tinchebray	347	288
Vimoutiers	761	677
	72526	59526

Rada Centralna w Dijon.

	Dochód	Rozchód
Dijon	10927	8633
Arnay-le-Duc	677	433
Auxonne	216	137
Beaune	5050	3588
Chassagne	371	153
Châtillon	1866	1544
Nolay	638	408
Nuits	1152	942
Plombieres	354	304
Santenay	478	286
Semur	967	524
Langres	4369	3496
Bourbonne	996	772
Chaumont	1870	1304
Guyonvelle	132	128
Joinville	901	760
Malroy	141	90
Montigny-le-Roy	102	56
Nogent	334	221
St-Dizier	3471	3088
Eclaron	773	442
Perthes	116	121
Hocricourt	104	122
Villers-en-Lien	120	90
Autun	2952	2851
Bourbon-Lancy	857	762
Buxy	584	394
Chagny	841	663
Châlon-sur-Saône	5731	3981
Charolles	791	383
Chaudenay	522	270
Couches-les-Mines	1689	987
Cuiseaux	516	415
Cuisery	567	428
Demigny	291	95
Epinac	871	395
Louhans	1451	1120
Mâcon	3840	2866
Marcigny	348	281
Paray-le-Monial	741	702
Pierre-clos	844	207
Plottes	439	426
Saint-Bonnet-de-Joux	378	281
Saint-Léger sur-Dheune	194	53
Saint-Remy-les-Châlon	282	99
Tournus	393	401
Verdun-sur-Saône	965	384
	62212	46066

Rada Centralna w Lille.

	Dochód	Rozchód
Lille	26174	25400
Bailleul	3098	2405
Bavay	641	275
Bergues	4163	2443
Bondues	458	470
Bourbourg	561	541
Caestre	345	287
Cambrai	6064	4366
Cantin	513	511
Cassel	1447	896
Condé-sur-l'Escaut	576	581
Douai *Rada miejscowa*	7383	7589
Dunkerque *Rada m.*	8762	7521
Eecke	422	407
Estaire	742	727
Flines-les-Raches	424	384
Fresnes	157	138
Gognies-Chaussée	612	530
Grande-Synthe	161	43
Haubourdin	1416	1331
Hazebrouck	4720	4275
Hellemmes	208	117
Hondschoote	387	261
La Bassée	996	793
La Madeleine-les-Lille	1140	1048
Leers	242	236
Lomme	496	218
Loos	852	764
Marcq-en-Baroeul	3115	2481
Merris	470	230
Merville	455	372
Meteren	551	544
Orchies	656	476
Petite-Synthe	269	216
Quesnoy-sur-Deûle	1969	1958
Raismes (*rada m.*)	386	411
Renescure	489	514
Roncq	889	773
Roubaix (*rada m.*)	5055	4695
Rumegies	206	171
Saint-Amand	791	624
St-Sylvestre-Cappel	282	272
Santes	526	500
Solesmes (*coll.*)	433	193
Steenvorde	1116	778
Terdeghem	147	120
Tourcoing (*rada m.*)	4871	4829
Valenciennes (*rada m.*)	9346	8687
Vattrelos	765	864
Wallon-Cappel	270	285
Wervicq-Sud	633	554
	106350	95104

Rada Centralna w Lyon.

	Dochód	Rozchód
Lyon - - - - - - - -	68597	50118
Villefranche - - - - -	8122	4999
Tarare - - - - - - - -	2887	3110
Oullins - - - - - - - -	3156	2870
St-Etienne (*rada m.*) -	5000	6827
Saint-Chamond - - - -	3279	3336
Roanne - - - - - - - -	2881	3205
Firmmy - - - - - -	938	880
Grenoble (*rada m.*) -	6318	3945
St-Symphorien-d'Ozon	445	237
Voiron - - - - - - - -	1792	1119
Vienne - - - - - - - -	1798	1011
Pont-de-Beauvoisin (*rada miejscowa*) - - - - -	1013	393
Crémieux - - - - - -	413	315
Bourg - - - - - - - -	750	750
Belley - - - - - - - -	1781	1038
Treffort - - - - - - -	130	121
Trevoux - - - - - - -	2411	673
Meximieux - - - - - -	1124	495
Thoissey - - - - - - -	1750	1960
Chatillon-les-Dombes -	177	116
Amberieux - - - - - -	1102	700
Gex - - - - - - - - -	237	190
Nantua - - - - - - - -	486	411
Lagnieu - - - - - - -	1574	776
Vesancy - - - - - - -	5	5
Pont-de-Vaux - - - - -	731	455
Divonne - - - - - - -	359	178
St-Trivier-de-Courtes -	432	131
Simandre - - - - - - -	210	63
Jujurieu - - - - - - -	58	58
	119956	90515

Rada Centralna w Marsylii.

	Dochód	Rozchód
Marsylia - - - - - - -	77533	64744
La Capelette - - - - -	150	104
Endoume - - - - - - -	470	226
Séon-Saint-André - - -	5258	4772
Saint-Louis-les-Marseille	699	451
Mazargues - - - - - - -	979	646
Belle-de-Mai - - - - -	1158	693
Aubagne - - - - - - -	1328	1169
Roquevaire - - - - - -	404	310
La Ciotat - - - - - - -	606	338
Aix (*rada m.*) - - - -	8354	5298
Les Milles - - - - - -	480	245
Arles - - - - - - - - -	3771	2039
Tarascon - - - - - - -	3514	2210
Graveson - - - - - - -	154	154
Maillanne - - - - - - -	361	244
Orgon - - - - - - - -	590	218
Martigues - - - - - -	893	874
Marignane - - - - - - -	625	457
Salon - - - - - - - -	1639	1390
Lambesc - - - - - - -	1368	1290
Saint-Remy - - - - -	946	649
La Couronne - - - -	242	181
Saint-Cannat - - - - -	269	212
Toulon (*rada m.*) -	10346	9234
Draguignan - - - - - -	3211	2007
Brignolles - - - - - - -	1262	607
Tourves - - - - - - - -	316	227
Saint-Maximin - - - -	565	511
Barjols - - - - - - - -	824	442
Aups - - - - - - - - -	233	180
Callas - - - - - - - -	209	136
Bargemon - - - - - - -	469	280
Hyéres - - - - - - - -	1627	1417
Grasse - - - - - - - -	4390	2765
Saint-Tropez - - - - -	976	836
Cannes - - - - - - - -	3481	2236
Cogolin - - - - - - -	208	124
La Seyne - - - - - - -	787	559
Digne - - - - - - - -	1811	1291
Riez - - - - - - - - -	1036	703
Sisteron - - - - - - -	237	124
Forcalquier - - - - - -	480	252
Allos - - - - - - - -	300	109
Mane - - - - - - - -	143	105
Ajaccio - - - - - - -	2289	1679
Bastia - - - - - - - -	5407	3472
	152458	116209

Rada Centralna w Metz.

	Dochód	Rozchód
Metz - - - - - - - -	13773	12853
Boulay - - - - - - - -	715	669
Denting - - - - - - -	271	241
Faulquemont - - - - -	415	359
Guinglange - - - - - -	225	55
Herny - - - - - - - -	313	176
Briey - - - - - - - - -	414	211
Longwy - - - - - - - -	998	754
Mainbottel - - - - - -	382	170
Filliéres - - - - - - -	6	10
Thionville *rada miejsc.*	2023	1743
Bouzonville - - - - -	1204	713
Cattenom - - - - - - -	287	226
Koenigsmaker - - - - -	177	177
Filstroff - - - - - - -	231	218
Creutzwald - - - - - -	297	171
Hargarten - - - - - - -	490	275
Sarreguemines *rada m.*	1267	601
Sarralbe - - - - - - -	766	532
Achen - - - - - - - -	345	196
Remering - - - - - - -	336	232

	Dochód	Rozchód
Bettwiller	110	110
Lixing	43	15
Gros-Bliederstroff	665	534
Neunkirch	288	224
Seingbouse	335	291
Saint-Avold	1132	776
Volmunster	374	295
Hombourg-l'Evêque	347	302
Lemberg	207	206
Ernestwiller	40	39
Luxembourg (*rada m.*)	6919	5985
Grevenmacher	162	173
Maizières	108	90
Marange	77	59
	35742	29681

Rada Centralna w Nancy.

Nancy	16755	12924
Baccarat	465	410
Bar-le-Duc (*rada m.*)	3511	3155
Bellefontaine	255	137
Blamont	1840	643
Bouxières-aux-Dames	565	250
Bruyères	534	361
Chatel	232	39
Commercy	842	877
Darney	479	159
Domptail	621	409
Epinal	2109	1803
Fainis	862	877
Fénétrange	423	137
Flavigny	82	50
Gerbéviller	194	49
Lagney	27	29
Laneuville-les-Nancy	334	296
Ligny-sur-Ornain	1800	793
Lorquin	107	92
Lunéville	3484	2693
Malgrange	860	738
Marville	564	146
Mirecourt	2618	798
Montmédy	1691	1310
Neufchâteau	789	914
Neuville	499	335
Phalsbourg	258	249
Plombières	657	402
Pont-à-Mousson	1394	1127
Rambervillers	1295	707
Remiremont	1835	1794
Revigny	126	85
Robert-Espagne	277	231
Romelfing	22	17
Romont	60	60

	Dochód	Rozchód
Saint-Laurent	293	201
Saint-Nicolas-de-Port	944	365
Sandrupt	228	169
Toul	1928	1762
Val-d'Ajol	256	272
Vergaville	225	178
Woimbey	64	38
Xermamenil	76	73
Croismare	72	71
Sarrebourg	137	137
Verdun (*rada m.*)	4480	6336
St-Mihiel (*rada m.*)	7709	5514
Saint-Dié (*rada m.*)	6360	3707
	71238	54009

Rada Centralna w Nantes.

Nantes	40316	36041
Ancenis (*rada m.*)	3586	2492
Varades	424	338
Belligné	209	159
Saint-Géréon	235	172
Oudon	229	99
La Chapelle-St-Sauveur	570	164
N.-D. du Fresne	104	84
Panncсé	244	195
Mésanger	222	93
Machecoul (*rada m.*)	360	223
Saint-Philbert de Grand-lieu	375	331
Sainte-Pazanne	288	228
Paulx	333	308
Saint-Cyr	177	114
Pornic	657	643
Bourgneuf	385	353
La Meilleraye (*rada m.*)	390	311
Les Touches	142	162
Nort	556	385
Châteaubriant	1058	1002
Grand-Auverné	196	162
Saint-Mars-la-Jaille	260	220
Petit-Mars	84	65
Rougé	295	238
Nozay	703	754
Trans	106	90
Sion	91	60
Soudan	251	201
Noyal	101	88
Joué	303	269
Riaillé	392	377
Chapelle-sur-Erdre	2296	1096
St.-Etienne de Montluc	1383	436
Loroux-Bottereau	314	308
Boussay	1318	1012

	Dochód	Rozchód
Le Landreau . . .	562	352
Thouaré	519	304
Clisson	558	502
Bouguenais	435	430
St.-Nicolas-de-Redon .	364	297
Herbignac	398	318
Treillères	123	117
Orvault	389	97
Le Pouliguen. . . .	321	267
Ronans	252	60
Indret	1605	1332
Missillac	629	325
Frossay	1659	836
Vieille-Vigne	471	290
Chapelle-Basse-Mer .	321	192
Blain	2929	1286
Chapelle-Launay . .	629	579
Fay	1705	1068
Chantenay	1259	984
Paimboeuf	1399	1061
Le Pellerin	176	141
Saint-Nazaire	856	218
Saint-Herblain . . .	119	210
Mauveis	244	100
Saint-Paul	236	96
Chantounay	551	221
Chavagnes en Paillers	404	305
Napoléon-Vendée . .	514	426
Nesmy	1916	1966
St.-Hilaire-de-Loulay .	185	139
Saint-Laurent-sur-Sèvres	539	747
Sables d'Olonne. . .	2826	2197
Landes-Genusson . .	711	406
Roche-Servière . . .	365	306
Bruffière	280	280
Bouin	958	491
Vannes	2855	1495
Auray	944	748
Sainte-Anne	172	60
Belle-Ile-en-Mer . . .	483	468
Saint-Brieuc-de-Mauron	31	29
Carnac.	529	251
Faouet	402	295
Locminé.	486	435
Lorient *(Rada m)* .	3275	2916
Moustoir-ac.	332	130
Muzillac	434	293
Napoléonville . . .	2403	1404
Noyal-Pontivy . . .	40	37
Ploemeur	287	201
Plouhinec	141	138
Plumergat	11	9
Port-Louis	467	284
Riantec	292	188
Roche-Bernard . . .	233	158
Theix	164	147
Pluméliau	382	70
Hennebon et St.-Caradec	1172	804
Ploermel	295	271
Gourin	614	521
Ruffiac	143	106
Sarzeau	618	225
Rohan	131	52
	103696	79944

Rada Centralna w Orléans.

	Dochód	Rozchód
Orléans	17557	14726
Autry	147	141
La Chapelle St.-Mesmin	2323	393
Châtillon-sur-Loing. .	1185	358
Châtillon-sur-Loire . .	1404	1261
Coullons	33	31
St.-Croix *(m sem.)* .	337	274
Ferrières	414	124
La Ferté-St.-Aubin . .	103	80
Gien	1280	758
Jargeau	2895	2438
Malesherbes	775	630
Montargis.	2300	1222
Neuville.	936	490
Pithiviers - - - - - -	1464	596
Sandillon- - - - - - -	371	335
Blois- - - - - - - -	7280	4928
Saint-Aignan - - - - -	1875	940
Cour et Cheverny - -	470	212
Mondoubleau - - - - -	113	49
Montrichard - - - - -	1712	298
Onzain - - - - - - -	431	270
Romorantin - - - - -	910	677
Pont-Levoy - - - - -	2268	991
Vendôme - - - - - -	4484	2793
Chartres - - - - - -	8380	5776
Brou - - - - - - - -	293	233
Champhol - - - - - -	55	37
Châteaudun - - - - -	1452	467
Cloyes - - - - - - -	136	59
Dreux- - - - - - - -	2861	1896
Lèves - - - - - - -	170	161
Montigny - - - - - -	376	242
Sours - - - - - - - -	372	294
Yèvres - - - - - - -	127	232
	67289	44412

Rada Centralna w Poitiers.

	Dochód	Rozchód
Poitiers - - - - - -	11166	9953
Montmorillon - - - -	1019	562

	Dochód	Rozchód
Châtellerault	1831	1220
Coussay-les-Bois	200	215
Lusignan	979	511
Niort	2683	1636
Parthenay	2709	1844
Châtillon-sur-Sévres	609	585
Saint-Maixent	118	65
Angoulême	6204	4304
Cognac	4324	2557
Luxé	890	878
Vervant	935	415
La Rochelle	2832	1869
Saint-Martin de Ré	361	335
Rochefort	7976	5973
Tonnay-Charente	420	382
Saujon	599	327
Le Gua	439	377
Marennes	619	585
Saintes	1153	1058
Crazannes	524	648
Saint-Jean d'Angely	771	907
Pons	263	248
Jonzac	991	793
La Mothe - Sainte-Hérayc (*rada m.*)	712	618
Chey	149	41
Rom	198	154
Saint-Sauvant	244	184
Allonne	206	174
Lezay	236	204
Salles	63	60
Pamproux	80	43
Soudan	91	75
Rouillé	83	85
Saint-Contant	74	55
Vauzay	90	49
Messé	73	55
Saint-Soline	54	44
Curzay	58	43
Verrines	238	217
Mougon	142	116
Saint-Vincent	51	26
Vouillé-sur-Niort	113	68
Sanxay	393	189
Périgny	90	68
Saint-Eanne	32	24
	54085	40839

Rada Centralna w Reims.

Reims	15647	12938
Châlons-sur-Marne	6999	5407
Epernay	1577	871
Vitry-le-François	5055	2180
Sainte-Menehould	201	179

	Dochód	Rozchód
Loivre	36	37
Montmirail	216	83
Troissy	474	285
Somme-Suippes	682	602
Cormontreuil	355	303
Charleville	4455	3107
Sedan	2769	1668
Vouziers	242	202
Château-Porcien	298	302
Saint-Germainmont	292	290
Balham	230	187
Nouzon	760	620
Saint-Marcel	126	100
Sommauthe	168	139
Fumay	2996	1222
Gespunsart	430	252
Avançon	63	58
Saint-Loup	23	18
Barby	55	48
Villers-devant-le-Thour	47	45
Neuvizy	34	29
Laon	1563	1020
Saint-Quentin	9761	7600
Soissons	3263	2956
N.-D. de Liesse	492	336
Guise	459	459
Nouvion	630	629
Etaves	467	475
Noyal	373	117
Saint-Gobain	934	534
Moy	143	120
Séboncourt	485	459
Vervins	730	614
Origny	420	208
Vigneux	118	107
Renneval	89	74
Sains	301	253
Château-Thierry	697	516
Tagnon	713	552
Vieux-lés-Asfeld	92	77
	68486	49263

Rada Centralna w Rennes.

Rennes	8405	4842
Redon (*rada m.*)	3599	3147
La Guerche	1378	1006
Montfort	683	633
Fougères	2980	1216
Saint-Brieuc	6303	7303
Guingamp	1298	1222
Quintin	1303	2687
Dinan	1703	1424
Brest (*rada m.*)	7916	6252
Lambezellec	1880	864

	Dochód	Rozchód
Quimper	6303	4905
Morlaix	2780	2091
Cancale	1180	882
Lesneven	1121	821
Saint-Pol de Léon . .	857	786
	53689	39081

Rada Centralna w Rodez.

Rodez	9384	9652
Villefranche	2093	1067
Mende	5822	4013
Espalion.	609	241
Marvéjols	5136	3859
Saint-Geniez	1634	1282
Millau	2044	1412
Laissac	862	83
Saint-Affrique	2438	1573
Cabanès	344	89
Meyrueys	428	288
Teulières	401	56
Fontainous	95	75
	31280	24590

Rada Centralna w Roen.

Rouen	14840	13842
Le Havre (*rada m.*) .	13772	10448
Dieppe (*rada m.*) . .	6707	4859
Oissel.	345	3312
Sotteville-lez-Rouen .	427	306
Bréauté	161	148
Fécamp	1366	948
Gisors	1500	1200
Mesnières	625	530
Bernay	4760	2229
Saint-Eustache . . .	686	351
Louviers	992	540
Etretat	107	210
Eu.	609	553
Nonancourt	749	117
Caule	243	95
Saint-Valery-en-Caux .	2247	1575
Gerville	372	368
Evreux	2994	2009
Les Andelys	894	750
Elbeuf	2782	1374
Neufchâtel	993	583
St-Louis de Bonzague.	418	174
	58589	46451

Rada Centralna w Sens.

Sens	2374	1705
Arcy sur-Cure . . .	227	116

	Dochód	Rozchód
Auxerre	4346	2589
Champigny	420	233
Cruzy-le-Châtel . . .	331	138
Dollot	84	59
Joigny	1179	970
Liigny-le-Chatel . . .	98	62
Saint-Clément. . . .	55	27
Tonnerre	1118	1226
Villeneuve-l'Archevéque	118	57
Villeneuve-la-Guyard .	359	285
Villeneuve-sur-Yonne .	309	264
	11068	7531

Rada Centralna w Strassburg.

Strasburg	12477	10352
Altorff	525	521
Andlau-au-Val	1413	1333
Barr	1411	988
Benfeld	1573	1624
Haguenau	884	577
Molsheim	957	825
Momenheim	907	802
Reichsboffen	3162	2101
Saverne	1469	1098
Schieltigheim	263	43
Schelestadt	3695	4190
Wissembourg	485	218
Wolxheim	283	196
Belfort	8927	2806
Brunstadt	574	532
Cernay	1390	1141
Colmar (*rada m.*) . .	6510	4536
Dannemarie	683	640
Guebsviller	871	777
Giromagny	116	125
Thann	1962	880
Mulhouse	8147	8316
	58684	50725

Rada Centralna w Troyes.

Troyes	13904	10288
Arcis-sur-Aube . . .	1015	425
Arsonval et Jaucourt .	304	224
Bar-sur-Aube	2570	1527
Bar-sur-Seine	683	455
Brienne-Napoléon . .	1429	728
Champignol	276	83
Chaource	600	285
Dieuville	361	165
Marcilly-le-Hayer . .	216	226
Saint-Nabord	291	115
Nogent-sur Seine . .	834	405

	Dochód	Rozchód
Romilly , , , , , ,	799	420
Vendreuvre, , , , , ,	150	150
	23432	15496

Rada Centralna w Tours.

Tours , , , , , .	9271	8195
Amboise , , , , ,	1237	432
Azay-le-Rideau , , ,	243	152
Beaumont-la-Ronce , ,	817	565
Bleré-la-Croix, , , ,	799	353
La Chapelle-sur-Loire,	161	120
Chinon , , , , , , ,	2171	1396
Fondettes , , , , , ,	823	369
Lahaye-Descartes , ,	121	51
Loches , , , , , , ,	866	819
Luynes , , , , , , ,	354	330
Neuvy-le-Roi . , , ,	233	114
Preuilly , , , , , ,	414	271
Rigny-Ussé , , , ,	197	146
St-Etienne-de-Chigny ,	94	60
Sainte-Maure , , , ,	511	389
Villaines , , , , , ,	192	132
Le Mans (*rada m.*) ,	7284	6199
N.-D. de St.-Croix , ,	530	292
La Fléche . , , , , ,	2592	1918
Eccommoy, , , , , ,	308	146
Bonnétable, , , , . ,	1157	849
Mamers , , , , , , ,	609	560
Sablé , , , , , , ,	2194	1857
Saint-Calais , , , .	741	429
Tuffé, , , , , , , ,	784	403
	34699	26547

Rada Centralna w Valence.

Valence. , , , , , ,	2120	1834
Tournon , , , , , ,	2548	979
Annonay , , , . , ,	6224	6179
Aubenas , , , , , ,	2755	2615
Loriol , , , , , , ,	810	713
Montélimart , , , ,	4572	3311
Crest , , , , , , ,	226	515
Pierrelatte , , , , , ,	204	204
Serrières , , , , , ,	833	439
Montboucher , , , , ,	148	75
Bourg-Saint-Andéol, ,	745	583
St.-Etienne-de-Fontbellon	386	356
Saint-Péray , , , ,	244	184
Villeneuve-de-Berg ,	655	670
Chassiers , , , , , ,	136	149
Viviers , , , , , , ,	1179	934
Peyraud , , , , , ,	271	190
Le Pouzin , , , , , ,	1142	690

	Dochód	Rozchód
Saint-Maurice d'Ibie ,	177	135
Granne , , , , , , ,	766	471
Valrun (*m. sem.*) , ,	1418	1390
Le Cheylard , , , , ,	675	592
Rocles , , , , , , ,	120	115
La Roche de Glun , ,	368	236
Portes , , , , , , ,	40	40
Châteaudouble , , ,	96	91
Loyeuse , , , , , ,	363	213
	29781	23893

Rada Wyższa w Sabaudyi.

Chambéry , , , , , ,	3785	2896
Alix-les-Bains , , , , ,	905	719
Albetville , , , , , ,	340	226
Annecy et Menthon (*r. m*)	2004	1384
Aime (*radu m.*) , , ,	513	332
Bozel , , , , , , ,	464	195
Chevron , , , , , ,	94	78
Gresy-sur-Aix. , , , ,	182	150
Moutiers (*rada m.*) ,	156	116
St-Genix-d'Aoste, , ,	130	62
Thonon , , , , , , .	1252	970
	9825	7128

Dyecezya w Albyi.

Albi , , , , , , , ,	2954	2369
Castres , , , , , , ,	5082	3816
Cordes , , , , , , ,	1004	688
Carmaux , , , , , ,	612	543
Gaillac , , , , , , ,	1429	823
Lavaur , , , , , , ,	2572	1709
Mazamet , , , , , ,	1904	1833
Prunet , , , , , , ,	260	195
Puy-Laurens , , , ,	688	504
	16515	12480

Dyecezya w Angers.

Angers . , , , , , ,	14079	10903
Cholet , , , , , , ,	1070	1132
Joué-Etian . , , , ,	188	368
Montjeen . , , , , ,	518	438
Montreuil-Bellay, , ,	782	537
N.-D. de Chemillé , ,	808	384
St-André de la Marche	81	73
St.-Florent-le.Visil , ,	912	547
Saint-Lezin , , , , ,	390	174
Segré , , , , , , ,	2584	1011
St.-Aubin-du-Pavoil ,	466	360
St.-Pierre de Chemillé ,	993	517
Saumur , , , , , , ,	3570	2135
	26339	18579

Dyecezya w Auch.

	Dochód	Rozchód
Auch, , , , , , ,	4853	3964
Cazaubon , , , , ,	321	285
Eauze , , , , , ,	2027	1397
Hougа , , , , , ,	250	200
Lectoure , , , , ,	2190	1406
Marciac , , , , , ,	777	390
Mirande , , , , , ,	2630	1755
Montesquiou , , , ,	1355	394
Nagaro , , , , , ,	553	360
Samatan , , , , , ,	870	500
Vic-Fezensac , , , ,	885	740
	16711	11391

Dyecezya w Bourges.

	Dochód	Rozchód
Bourges, , , , , ,	8662	6194
Châteauroux , , , ,	3754	2365
Massay , , , , , ,	701	323
Saint-Amand , , , ,	531	267
St.-Gautier (*m. sem.*) ,	296	196
	13964	9345

Dyecezya Cahors.

	Dochód	Rozchód
Cahors , , , , , ,	3008	2504
Figeac , , , , , , ,	387	317
	3395	2821

Dyecezya w Carcassonne.

	Dochód	Rozchód
Carcassonne , , , ,	4556	3625
Castelnaudary , , , ,	2725	1417
Limoux, , , , , , ,	2580	1752
Montréal , , , , , ,	876	606
Villepiute , , , , , ,	647	235
	11384	7635

Dyecezya w Clermont-Fernand.

	Dochód	Rozchód
Clermont-Ferrand , ,	10468	5670
Issoire , , , , , , ,	523	407
St.-Amand-Tallende ,	522	357
	11513	6434

Dyecezya w Laval.

	Dochód	Rozchód
Laval , , , , , , ,	9238	6908
Château-Contier , , ,	5663	3585
Ernée , , , , , , ,	2200	2075
Mayenne , , , , , ,	2874	1938
	19974	14506

Dyecezya w Limoges.

	Dochód	Rozchód
Limoges , , , , , ,	8381	4152
Ajain (*m. sem*) , , ,	483	387
Aubusson , , , , , ,	881	968
Châlus , , , , , , ,	100	100
Felletin (*kolegium*) ,	1288	750
Saint-Léonard , , ,	911	566
Saint-Yrieix , , , , ,	440	357
La Souterraine , , ,	796	537
	13280	7815

Dyecezya w Meaux.

	Dochód	Rozchód
Meaux , , , , , , ,	4219	3883
Bray-snr-Seine , , ,	1836	1297
Chailly, , , , , , ,	519	482
Coulommiers , , , ,	2259	1723
La Ferté-sous-Jouarre,	342	170
Fontainebleau, , , ,	1999	1680
Fublaines , , , , , ,	128	96
Lagny , , , , , , ,	684	490
Melun , , , , , , ,	4541	3350
Montereau , , , , ,	786	442
Provins , , , , , , ,	2574	2399
	2574	2399

Dyecezya w Monteauban.

	Dochód	Rozchód
Montauban , , , ,	13885	13198
Grisolles , , , , , ,	1463	638
Verdun , , , , , , ,	517	311
Moissac , , , , , ,	677	591
Castelsarrasin . , , .	2758	2714
Auvillar , , , , , ,	130	123
Valence , , , , , ,	1727	634
Caussade , , , , , ,	496	331
	21653	18540

Dyecezya w Montpellier.

	Dochód	Rozchód
Montpellier	14480	11069
Béziers	7576	5802
Cette	4786	4272
Clermont-l'Hérault. .	2197	1561
Lodève.	4457	2207
Pézenas	2258	1936
	35754	26847

Dyecezya w Moulins.

	Dochód	Rozchód
Moulins.	1474	1146
Iseure	2459	1627
Marcillat	1547	675
Montluçon	4199	3957
Vichy.	1196	655
	10575	8060

Dyecezya w Nevers.

	Dochód	Rozchód
Nevers	3733	3425
Anlezy	787	621
Beaumont-sur-Sardolles	789	435
Château-Chinon	1211	994
Lormes	705	512
Luzy	1259	779
	8484	6766

Dyecezya w Pamiers.

	Dochód	Rozchód
Pamiers	1759	1024
Pla	44	21
Mijanès	114	28
Saint-Girons	1348	769
	3265	1842

Dyecezya w Perpignan.

	Dochód	Rozchód
Perpignan	5844	4613
Bompas	342	134
Ceret	1596	804
Collioure	365	247
La Tour de France	609	608
Port-Vendres	477	321
Prades	1642	1222
	10875	7949

Dyecezya w Puy.

	Dochód	Rozchód
Le Puy	2336	2085
Langeac	552	301
	2888	2386

Dyecezya w Tarbes.

	Dochód	Rozchód
Tarbes	2109	1060
Les Angles	25	17
Argelès	268	200
Luz-en-Baréges	465	193
	2867	1470

Dyecezya w Tuluzie.

	Dochód	Rozchód
Luchon	1759	439
Revel	1148	747
	2907	1186

Dyecezya w Tulle.

	Dochód	Rozchód
Tulle	2535	2173
Argentat	829	644
Brives	1068	1048
	4432	3865

Dyecezya w Versailles.

	Dochód	Rozchód
Versailles	15719	13092
Argenteuil	1951	1603
Bellevue	4934	2538
Chatou	1505	353
Etampes	1672	1211
Herblay	501	477
Mantes	2249	1544
Palaiseau	1700	688
Pontoise	857	659
Saint-Cloud	2649	991
Saint-Germain-en-Laye	6724	4273
Sêvres	556	187
Villeneuve-St.-Georges	1622	823
	42639	28439

N i e m c y.

AUSTRYA.

	Dochód	Rozchód
Wiedeń (*rada m.*)	22727	20714
Agram	1846	1753
Inspruck	1906	2048
Linc	6208	3558
Ried	634	600
Steyer	940	857
	34261	29530

BAWARYA.

Rada Wyższa.

	Dochód	Rozchód
Monachium	49685	33947
Haidhausen	1481	1174
Giesing	806	343
Freysing	2342	2253
Landshut	1786	1235
Augsburg	2473	2015
Muhldorf	2075	833
Reichenhall	2717	1920
Amberg	233	135
Eichstadt	4347	3152
Frankenthal	459	253
	68404	47260

W. XIĘSTWO MEKLEMBURG-SZWERIN.

	Dochód	Rozchód
Szwerin	379	300

W. KSIĘSTWO NASSAU.

	Dochód	Rozchód
Hillscheid	125	65
Wiesbaden	1957	1532
	2082	1597

PRUSY.

Rada Wyższa dla Prus północnych.

	Dochód	Rozchód
Berlin	9573	8197
Poczdam	311	228
Spandau	386	341
Nauen	26	18
Perleberg	378	382
Prenzlau	78	56
Pritzwalk	165	127
Frankfurt nad Odrą .	813	825
Schwedt	180	202
Brandenburg	157	150
Charlottenburg . . .	26	18
Neu Ruppin . . , .	390	292
Lindew	63	33
Szczecin	667	622
Gdańsk (*rada m*) . .	2471	2100
Królewiec	1916	1485
Olsztyn	393	371
Grudziądz	543	506
	18536	15953

Rada Wyższa dla Prus Nadreńskich.

	Dochód	Rozchód
Kolonia - - - - - -	6011	5623
Akwizgran (*r. m.*) - -	12732	11337
Andernach- - - - - -	494	407
Bonn (*rada m*) - -	5877	3537
Klewe - - - - - - -	1289	1268
Koblencya (*rada m.*)	2695	2554
Krefeld- - - - - -	3218	3204
Dulken - - - - - -	310	282
Duren - - - - - - -	928	864
Düsseldorf (*rada m*)	3512	3386
Eschweiler - - - - -	734	672
Eupen - - - - - -	1803	1433
Elberfeld (*rada m.*) -	3900	3804
Eynatten- - - - - -	807	662
Geistingen - - - - -	557	869
Geldern - - - - - -	477	416
Bergisch-Gladbach - -	941	980
Heinsberg - - - - -	263	182
Hillscheid - - - - -	56	62
Heinsbeck - - - - -	971	832
Holpe - - - - - - -	46	29
Kirschberg - - - - -	238	142
Linc nad Renem - -	556	451
Loevenich - - - - -	374	334
Malmédy - - - - - -	3820	2882
Mulheim - - - - - -	236	236
München-Gladbach - -	1494	1478
Neuss - - - - - - -	2819	1491
Raeren - - - - - - -	1238	951
Rees - - - - - - - -	395	543
Sommerath - - - - -	603	425
Suchteln - - - - - -	626	507
Trewir (*rada m*) - -	2558	2467
Verdingen - - - - - -	815	661
Viersen (*rada m.*) - -	1178	1083
Saint-Vith - - - - - -	1601	853
Weismes - - - - - -	2653	2578
Werden - - - - - -	374	369
Wildenrath - - - - -	36	76
Wissen - - - - - - -	595	447
Birken - - - - - - -	82	82
Blickhauserhoke - -	145	118
Elbergrund - - - - -	315	293
Elkhausen - - - - - -	170	17
Holschbach - - - - -	24	23
Koltingeshoke - - -	35	35
Michlenberg - - - - -	48	48
Oettershagen - - - -	72	36
Seelbach - - - - - -	212	147
Bruchen - - - - - -	31	22
Erkelenz - - - - - -	341	297
	69311	61495

Rada Wyższa dla Westfalii.

	Dochód	Rozchód
Paderborn - - - - - -	1985	2021
Olpe (*rada m.*) - - -	636	642
Stachelau - - - - - -	101	76
Sassmicke - - - - - -	167	135
Thieringhausen - - -	108	111
Lutringhausen - - -	35	27
Ruhlinghausen - - -	119	45
Dahl - - - - - - - -	121	118
Wenden (*rada m.*) - -	508	504
Elben - - - - - - - -	472	458
Hillmicke - - - - - -	169	169
Schoenau - - - - - -	505	472
Mollmicke - - - - -	138	133
Altenhoff - - - - - -	461	396
Hunsborn - - - - - -	450	447
Otfingen - - - - - -	188	162
Brunn - - - - - - - -	199	196
Gerlingen - - - - - -	224	193
Datteln - - - - - - -	1340	1006
Iserlohn - - - - - -	563	555
Recklinghausen - - -	2269	2259
Vlotho - - - - - - -	134	106
Beverungen - - - - -	102	117
Warburg - - - - - -	148	69
Bremen - - - - - - -	769	413
Wiedenbruck - - - -	443	417
Delbruck - - - - - -	125	65
	12479	11312

	Dochód	Rozchód
Rada Wyższa W. Księstwa Poznańskiego.		
Poznań- - - - - - -	3727	3211
Śrem - - - - - - -	341	302
Gniezno - - - - - -	483	423
Mielżyn - - - - - -	224	212
Pleszew - - - - - -	471	397
Ostrowo - - - - - -	358	212
Jarocin - - - - - - -	154	154
Xiąż - - - - - - - -	99	35
Rogożno - - - - - -	376	368
Bydgoszcz - - - - -	468	420
Ryczywół - - - - - -	103	103
Bnin - - - - - - - -	199	187
Uście - - - - - - -	120	108
Włoszakowice - - - -	58	56
Jaraczewo - - - - - -	110	153
Zaniemyśl - - - - - -	142	125
Wschowa - - - - - -	869	524
Rakoniewice - - - - -	77	67
Rawicz - - - - - - -	322	298
Krotoszyn - - - - - -	508	441
Buk - - - - - - - -	182	167
Mosina - - - - - - -	6	6
Nakło - - - - - - -	133	97
Paterek wiejski - - - -	49	35
Paterek miejski - - - -	36	14
Józefina - - - - - -	25	10
Trzeciewnica - - - - -	52	42
Sarnowo - - - - - -	245	235
Kościan - - - - - -	78	68
Środa - - - - - - - -	1144	1136
	11159	9606
SAXONIA.		
Drezno - - - - - - - -	16716	16034
WOLNE MIASTA.		
Frankfort - - - - - -	5221	4531
Hamburg - - - - - - -	1898	1298
	7419	5799

B e l g i a.

	Dochód	Rozchód
Rada wyższa.		
Bruxela (*rada cent.*) -	19033	19430
Bastogne - - - - - -	1906	1199
Braine-l'Alleud - - - -	1509	1509
Dinant - - - - - - -	3252	1787
Hal - - - - - - - - -	2007	2013
Héverlé-lès-Louvain -	1203	971
Lonzée - - - - - - -	91	34
Louvain (*rada m.*) - -	3852	3298
Namur (*rada m.*) - -	20315	18922
Gembloux - - - - - -	2472	967
Neufchâteau (*r m.*) -	776	749
Nivelles - - - - - -	607	473
Perwez - - - - - - -	693	644
Tervueren - - - - - -	711	734
Tirlemont - - - - - -	3460	2631
Merchten - - - - - -	43019	35755
Gremberghen - - - - -	936	654
Impete - - - - - - -	259	231
Malderen - - - - - -	4198	4099
Maxenzeell - - - - -	1471	1261
Melhem - - - - - - -	173	123
Opwyk - - - - - - -	21540	18732
Rossem - - - - - - -	630	564
Wolverthem - - - - -	1062	789
	135275	117569
Rada Centralna w Anvers.		
Anvers - - - - - - -	27060	25032
Malines (*r.m.*) - - -	3674	2650
Hoboken - - - - - - -	174	245
Borghcrout - - - - -	445	435
Deurne - - - - - - -	1303	1244
Eeckeren - - - - - -	980	612
Hoogstraeten - - - - -	740	714
Contich - - - - - - -	824	639
Turnhout - - - - - -	4135	3354
Meerhout - - - - - -	787	452
Herenthals - - - - - -	1020	873
Gheel - - - - - - - -	1010	825
Bouchout - - - - - -	606	445
Lierre - - - - - - -	1964	1322
Pullaer - - - - - - -	917	447
Duffel - - - - - - -	1245	1100
Bornhem (*rada m.*) -	865	839
Boom - - - - - - - -	889	757
Breendonck - - - - -	521	498
Eykenvliet - - - - - -	341	242
Hingene - - - - - - -	909	777
Liezele - - - - - - -	406	334
Niel - - - - - - - -	415	203
Oppuers - - - - - - -	197	133
Puers - - - - - - - -	508	440
Weert-Saint-Anne - -	118	109
Wintham - - - - - - -	625	688
Willebroeck - - - - -	1205	1479
Saint-Amand - - - - -	707	568
	54590	47456

Rada Centralna w Liège.

	Dochód	Rozchód
Liége - - - - - - -	22299	20439
Verviers (*rada m.*) -	9831	8369
Huy - - - - - - - -	2388	2013
Dolhain - - - - - -	707	907
Herve - - - - - - -	1763	235
Chénée - - - - - - -	1369	1346
Herstal - - - - - - -	575	569
Ans - - - - - - - -	481	445
Montegnée - - - - -	546	542
Hasselt - - - - - - -	2465	2921
Saint-Trond - - - - -	2503	2280
Tongres - - - - - -	2491	2223
Wellen - - - - - - -	242	251
	47660	42540

D a n i a.

Kopenhaga - - - - -	2825	1229

H i s z p a n i a.

Rada Wyższa.

		Dochód	Rozchód
Madryt - - - - -		78231	61198
Alcira (*Rada prow*)		1558	1501
Alcoy	dito	5978	5914
Alicante	dito	6597	4872
Antequera	dito	3500	3102
Baëza	dito	2488	1782
Barcelone	dito	36639	30813
Bilbao	dito	11988	8760
Burgos	dito	10607	9641
Cadix	dito	13618	13719
Cartagene	dito	3375	3253
Corogne	dito	2559	2464
Figuières	dito	1655	1598
Girone	dito	6290	6088
Grenade	dito	13130	11397
Jerez	dito	20717	19800
Lerida	dito	4442	3599
Malaga	dito	16207	14734
Murcie	dito	7513	6509
Palma	dito	10462	8698
Pampelune	dito	9011	7619
Salamanque	dito	7257	8077
Santiago	dito	6380	5231
Segovie	dito	6815	4983
Seville	dito	27145	23298
Tarragone	dito	4234	3821
Valence	dito	18605	19013
Valladolid	dito	8754	8407
Vich	dito	7333	5004
Sarragosse	dito	14248	13082
Agost - - - - - - -		572	511
Aguilar de la Frontera		887	642
Aguilas - - - - - - -		1232	1139
Alacnas - - - - - - -		1456	1274
Alba de Tormes - - -		491	484
Albaida - - - - - - -		721	611
Albalat de Taronchers		532	510
Alberca - - - - - -		167	106
Alburquerque - - - -		365	350
Alcala de Henares - -		1539	1423
Alcala-le-Real - - -		288	261
Alcanar - - - - - -		618	555
Akaniz - - - - - - -		1699	1358
Alcazar - - - - - - -		766	719
Alcudia de Carlet - -		824	734
Alfagar - - - - - - -		389	357
Algeciras - - - - - -		1180	1169
Algemasi - - - - - -		785	771
Aljorra - - - - - - -		369	402
Alhama		821	837
Almansa		870	864
Almaden		139	134
Almoharin		299	279
Alpera		490	387
San Andres de Palomar		437	451
Anglesola		239	166
Arahal		1485	746
Aspe		676	658
Astorga		2827	2690
Avila		3380	3065
Aviles		1988	1882
Badajoz		1612	1521
Badalona		334	278
Balaguer		1384	1256
Barbastro		1124	1028
Barceloneta		2242	2657
Becerril de Campos .		493	395
Benameji		841	883
Benavente		556	473
Benicarlo		677	544
Benimanet		197	172
Benimodo		211	165
Benisano		364	309
La Bisbal		1006	888
Borjas-Blancas . . .		648	634
Burgo de Osma . . .		1253	1736
Calatayud . , ...		1015	841
Caldes de Moubuy . .		629	586
Calella		767	656
Calig		183	139
Callosa de Segura . .		688	687
Campello		263	175

	Dochód	Rozchód
Canaveruelas	64	59
Carcajente	1018	937
Carlet	538	457
Cordona.	1331	1144
Carrion de les Condes	937	830
Caspe	1775	1841
Castellon	1991	1693
Castel-Seras	804	737
Castro del Rio . . .	782	763
Caudete.	787	772
Ceinos	149	73
Cervera	689	594
Chipiona.	360	356
Cieza	1077	1029
Ciudadela	2422	2272
Ciudad Real	2003	1998
Comillas.	564	211
Conceitaina	1390	1247
Cordova	5842	5699
Cornella de Lobregat.	197	147
Criptana.	611	572
Santa-Cruz-de-Mudela.	1900	1596
Cuenca	863	699
Dolores	115	131
Duenas	1226	1142
Elche.	4254	4104
Escaray	699	682
Escurial.	1100	723
Estivella.	612	529
Falcet	1222	993
Felanitz.	862	740
Ferrerias	2636	1972
Ferrol	889	891
Foyos	272	90
Fuentes de Andalucia.	1244	1233
Gandia	2321	1661
Gijon	3691	3291
Gilet	340	317
Granollers del Valles.	983	908
Grao	902	845
Gracia (N.-S. de) . .	952	1005
Grans	613	444
Guadix	1245	1281
Guernica	1214	703
Guisona	130	118
Habana	40535	35546
San-Hilario-Sacalm . .	177	127
Hospitalet del Llobregat	853	811
Huesca	3841	2667
Jaen	4159	3835
Jativa	1918	1791
S. Juan (Alicante) . .	713	625
Leon	3405	3055
Ledesma	765	701
Llevaneras	441	375

	Dóchód	Rozchód
Lorca	3780	3542
Llosa-de Ranes . . .	436	350
S. Lorenzo de Moruns	1114	870
S. Lucar de Barrameda	4073	3925
Luanco	443	285
Lucena	3238	2975
Lugo.	1283	1067
Mancha Real	625	593
Manresa.	1873	1740
Manlleu	1775	1689
Manises	1248	1176
Marmolejo	1178	1041
Mataro	2905	2795
San-Mateo	364	293
Manzanares.	934	788
Melgar-de-Fernamental	479	390
Mislata	470	481
Miranda-de-Ebro . . .	577	412
Molins-del-Rey . . .	276	273
Monovar	1082	869
Mondonedo.	2186	2029
Muchamiel	734	683
Muro	754	624
Murviedro	703	636
Novelda.	1759	1641
Oliva.	761	719
Olivares	231	501
Olot	2856	2742
Ontaneda	595	565
Orense	4765	3637
Orihuela	2786	2404
Osorno	735	647
Oviedo	7357	6873
Palencia	2831	2611
Parades-de-Nava . . .	1143	1019
Pego	978	852
Picasent.	641	562
Pinoso	579	552
Placencia	2877	2103
Pontevedra	406	339
Porrera	717	688
Pueala de Tribes . .	365	278
Puerto-de-Sta-Maria .	2189	2001
Puerto-Real	542	535
Puerro-Rico	14827	13914
Puigcerda	252	251
San-Roman-de-la-Lanilla	476	427
Reus	2836	2485
Rio Gordo	560	537
Rio-Seco	3975	3470
Rueda	1093	1065
Sabadell	257	233
Sanahuja	54	81
Sans	1310	1285
San-Sebastian . . .	3492	3198

	Dochód	Rozchód
Santander	6886	6467
Sarria	894	865
Sequeros	451	313
Soano	668	644
Solsona	801	444
Soria	1139	874
Sueca	920	648
Tafalla	598	485
Tarrega	299	246
Teruel	2086	1771
Toledo	3120	2984
Tolosa	1851	1319
Toro	1088	1092
Torroella-de-Mongri .	800	764
Torre-la-Vega . . .	1490	1057
Torrelobaton	483	515
Torrente	939	746
Tortosa . . , ...	2303	2138
Tuy	863	415
Ubeda	1265	1059
Uldecona	236	210
Valderas	757	558
Valdemoro	1070	1070
Valls	1937	1611
Verdu	84	59
Vergara	1088	931
S.-Vicente-del-Raspeig	896	656
Vigo	997	938
Villacanas	132	109
Villafranca del Panades	2398	2380
Villalon-de-Campos . .	576	485
Villamayor de Campos	670	609
Villalpando	788	739
Villanueva-de-Geltru .	1434	1262
Villanueva-de-Campo .	665	636
Villena	838	672
Vinalesa	245	227
Vinaroz	1184	1143
Vieo-del-Marques . .	687	492
Vitigudino	946	430
Vitoria	5432	3586
Ygualada	1620	1689
Yecla	832	795
Zamora	3381	3048
Zarauz	852	695
	680310	596234

Grecya.

Santorin , , , , , ,	1672	1792

Wyspy Brytańskie.

ANGLIA.

	Dochód	Rozchód
Londyn (*Radawyższa*)	25741	19925
Baubury , , , , ,	533	475
Coventry . , , , ,	636	413
Darlington , , , , ,	388	262
Gateshead , , , , ,	913	937
Greenwich , , , , ,	756	640
Hampstead , , , , ,	575	575
Liscard , , , , , ,	1041	1181
Longton , , , , , ,	1097	875
Newcastle-upon-Tyne	1353	1335
North-Shields , , ,	1287	1121
Peckham , , , , , ,	958	722
St-Edmond (*kollegium.*)	430	480
Sheffield , , , , , ,	1538	1483
South-Shields , , ,	912	831
Southampton , , , ,	211	187
Sunderland , . . ,	1441	1397
The Felling , , , ,	243	218
Wands Woorth , , ,	435	406
York , , , , , , ,	1756	1656
Bristol (*rada m.*) , ,	4112	3890
Bath , , , , , , ,	2101	1853
Clifton , , , , , ,	1918	1901
Liverpool (*rada m*) ,	12865	9405
Manchester dito ,	5561	5203
Preston , , , , , , ,	2535	2383
	71336	59754

SZKOCYA.

Edinburg (*rada m.*) ,	17266	15312
Stirling , , , , , , ,	477	477
Glasgow (*rada centr.*)	17425	14800
Dumbarton , , , , ,	1012	975
Paisley , , , , , , ,	850	848
Hamilton , , , , , ,	550	475
Airdrie , , , , , , ,	1890	1805
Greenoch , , , , , ,	1500	1200
Duntocher , , , , , ,	425	290
Port-Glascow , , , , ,	1375	825
	42770	37007

IRLANDYA.

Rada Wyższa.

Dublin , , , , , , ,	52196	36578
Donnybrook . , , , ,	2908	1372
Phibsboro , , , , , ,	7916	6463
Clontarf , , , , , , ,	2812	1806
Rathmines , , , , , ,	3325	3051

	Dochód	Rozchód
Blanchard's Town	921	531
Blackrock	1193	912
Delgany	415	387
Kingstown	6346	5678
Skerries	926	891
Athlone	1438	1133
Longford	1206	281
Dundalk	3182	3182
Ardee	3358	2807
Armagh	3436	3413
Drogheda	2058	1931
Tipperary	4075	2666
Enniskillen	533	392
Fintona	516	516
Monaghan	2131	1206
Youghal	2288	2212
Fermoy	2331	730
Queenstown	3281	3013
Cork (*rada m.*)	57917	57587
Bandon	1478	1281
Bantry	1427	1243
Kanturk	1880	1880
Omagh	1838	1690
Derry	4416	3982
Belfast (*rada m.*)	13801	9237
Lisburn	798	642
Randalstown	942	888
Newry	2466	2469
Wexford	2196	2105
Enniscorthy	1903	1501
Outerarde	136	91
Galway	2128	2128
Castletown	1722	968
Tralee	1525	1008
Maryboro	3567	2382
Carlow	2763	2710
Kilrush	1092	1087
Cavan	2681	2561
Limerik (*rada m.*)	16446	13116
Kilkenny	19190	3966
Castlecomer	1770	625
Carrik-on-Suir	2817	2425
Waterford	6773	4890
	262463	203610

Wyspy Jońskie.

Korfu	488	442

Włochy.

Rada Wyższa w Turynie.

	Dochód	Rozchód
Turyn (*rada wyższa*)	17212	16283
Alexandrya	2407	1953
Aoste	1362	749
Novara	2540	2243
Moncalier	632	408
Pignerol	553	488
Chieri	553	526
Mondovi	529	385
Giaveno	92	86
Carignano	193	148
Rivarolo	199	180
Biella	2500	2422
Verceil	982	795
Borgomanero	778	724
Arona	717	717
Gozzano	266	203
Suza	208	180
Guneo	2090	1699
Saluces	1317	1123
Varallo	380	228
Orta	266	203
Ivrea	1096	787
Valenza	457	317
Zumaglio	299	222
Intra	2550	1294
Asti	399	368
Carmagnola	280	249
Domodossola	729	570
	41586	35550

Rada Wyższa w Genui.

	Dochód	Rozchód
Genua	24357	24699
Sant Quirico	692	630
Novi	438	369
Ovada	786	744
Dieci-mila-Crocifissi	1614	1652
Nervi	641	606
Camogli	855	773
Rapallo	600	563
Chiavari	1605	892
Lavagna	570	531
Spezia	216	189
Sampierdarena	841	174
Cornigliano	284	191
Arenzano	347	283
Albissola - Marina	337	349
Voltri	975	872
Varazze	727	697
Savona (*radu m.*)	2532	2652
Final - Pia	141	130
Final - Marina	622	665
Pietra	484	470
Diano - Marina	393	413
San - Remo	1233	1045
Alassio	955	918
Taggia	332	361
	42574	41408

	Dochód	Rozchód
Rada Wyższa w Wenecyi.		
Wenecya	10349	10130
Chioggia	1889	1821
Vincence (*rada m.*)	6793	5890
Padwa	6495	5941
Werona	6470	5824
Udine	8155	7645
Trévise (*rada m.*)	6753	6620
Rovigo	2369	2329
Belluno	2403	2223
Feltre	1121	1045
Thiene	1255	1286
Noventa	125	81
Bassano	1767	1327
Mestre	1809	1507
Crépin	460	330
Paese	71	33
Quero	75	45
	58359	54077
Rada Wyższa dla Florencyi.		
Florencya	8678	8102
Liworno (*rada m.*)	6568	6484
Sienue dito	3289	3015
Pisa dito	5705	4639
Colle dito	1536	1498
Prato	1255	1187
Pontedera	745	461
Lucques	3174	3429
Pietrasanta	771	732
Bagni-d'Aqui	69	63
Pistoi	1810	1942
Cortone	2994	2264
Ponsacco	296	198
Arezzo	780	800
	37570	34814

Wyspa Malta.

	Dochód	Rozchód
La Valette	4650	3286
Dyecezya w Mantua.		
Mantua	6358	5551
Dyecezya Medyolańska.		
Medyolan	10605	8896
Monza	2482	2231
Robecco	72	46
	12559	11173
Dyecezya w Parmie.		
Parma	4342	3618
Dyecezya w Placencyi.		
Placencya (*rada m.*)	9956	7783
Dyecezya w Sassari.		
Sassari	3242	3241

Holandya.

	Dóchód	Rozchód
Haga (*Rada wyższa*)	24330	31922
Delft	4792	3988
Wlaardingen	3124	3272
Schiedam (*rada m.*)	12460	11772
Leyden dito	4324	3260
Amsterdam dito	24358	24764
Harlem	5656	5550
Rotterdam (*rada m.*)	21348	19654
Alkmaar	3044	2954
Dordrecht	4372	4362
Heemstede	596	610
Schagen	340	304
Monnikendam	366	322
Delfshaven	202	124
Bois-le-Duc (*rada m.*)	12984	10392
Tilburg	8566	6892
Nimègue	11544	10532
Wamel	1180	876
Heusden	1140	1024
Neerhosch	714	574
Leeuwen	3568	3090
Woeusel	2702	2642
Boxtel	1682	1536
Eindhoven	707	6344
Grave	2750	2648
Waalwyck	1824	1818
Geldrop	2002	1820
St.-Michels-Gestel	6778	6548
Lith	1168	1018
Lithoyen	978	652
Oss	1134	1096
Geertruidenberg	612	410
Drnten	4260	2622
Helvoirt	840	356
Best	1378	1324
Den Dungen	4062	4040
Schyndel	3512	3308
Deurne	3348	2192
Cuik	1918	1518
Puyflyk	892	462

	Dochód	Rozchód
Dreenmel	3672	1484
Maestricht (*rada m.*)	8724	6720
Weert	3100	2824
Venray	1072	1487
Roermond	626	568
Arnheim	1563	1534
Zwolle	9372	8026
Doesbourg	1752	1833
Utrecht	5452	4036
Zupthen	496	574
Gent	702	766
Doernenburg	900	956
Pamerden	132	500
Amersfort	6372	6192
Deventer	2170	2320
Herwen	1424	1414
Leeuwarden	3644	2614
Sillevolde	1740	1738
Groningue	1544	1312
Oldenzaal	2306	4238
Groenlo	1020	892
Kampen	966	574
Wintersuyk	900	670
Culemberg	778	742
Bemmel	790	792
Elst	2226	1696
Bolsward	1324	1250
Groessen	904	714
Gorinchem	1012	916
Borne	102	88
Dokkum	1306	720
Sucek	2592	1946
Veendam	202	126
Oostmarsum	1226	1044
Uithnizen	194	194
Bergen-op-Zoom	966	960
Rozendaal	1160	1014
Bréda	6134	4294
Sprundel	1710	1728
Oosterhout	2344	1558
Oosteind	704	480
	283453	262859

Szwajcarya.

Rada Wyższa w Fryburgu.

Fryburg	4908	3969
Lausannee	602	482
Vevey	591	591
Echallens	348	398
Ruc	589	1022
Konferencye niemieckie	12498	12568
Estavayer	431	369
Genewa (*rada m.*)	1220	1205
Carouge	1239	1277
Neufchatel	413	406
Delémont	257	178
Porrentruy	759	633
Sion	299	170
Saint-Maurice	392	366
	24546	23634

Azya.

SYRYA.

Jerozolima	482	746

Afryka.

ALGIERYA.

Algier	4414	4253
Constantyna	909	524
Philippeville	2408	1625
	7731	6492

PRZYLĄDEK DOBRÉJ NADZIEI.

Osada angielska.

Capetown	1147	588
Port-Elżbiety	511	491

WYSPA Ś. MAURYCEGO.

Osada angielska.

Port-Louis (*Rada i Konferencye*)	54406	37756

SENEGAL.

Saint-Louis	135	128

Ameryka.

Rada Wyższa w Kanadzie.

Quebek:

Osada francuzka	19342	19330
Osada irlandzka	4840	3292

STANY ZJEDNOCZONE.	Dochód	Rozchód
Nowy York (*Rada w.*)	115295	69905
Newark	4205	4205
Albany	2800	2790
Utika	2200	1475
Buffalo	3035	2960
Rochester	3850	4110
Milwankee	4310	4395
Seneca's-Falls	260	225
Minnesota	1610	1357
Philadelphia	9790	5975
Brooklyn (*Rada m*)	7942	5534
Dubuque	7185	6447
	162482	109396

GUYANA ANGIELSKA.

Georgetown	860	845

NOWY BRUNŚWIK.

Saint-Jean	5800	4867

GUADELOUPE.	Dochód	Rozchód
Le Moule	2338	2183
La Pointe-à-Pitre	4301	3900
	6639	6083

MARTINIQUE.

Fort-de-France	4980	4481
Saint-Pierre	2808	2518
	7788	6399

WYSPA TRÓJCY ŚWIĘTÉJ.

Port d'Espagne	6621	6653

STANY ZJEDNOCZONE BUENOS-AYRES.

Buenos-Ayres (*rada m.*)	27921	27794

STANY ZJEDNOCZONE MONTEWIDEO.

Montewideo	42417	37076

REKAPITULACYA.

FRANCYA.	Dochód	Rozchód
Dyecezya Paryzka	318417	258752
Rada Centralna w Amiens	52396	35217
— — — w Arras	44531	32163
— — — w Avignon	42302	32163
— — — w Besançon	49830	29992
— — — w Bordeaux	127528	96904
— — — w Caen	72526	59526
— — — w Dijon	62212	46066
— — — w Lille	106850	95104
— — — w Lyon	119956	90515
— — — w Marsylii	152358	118209
— — — w Metz	35742	29681
— — — w Nancy	71238	54009
— — — w Nanies	103696	79944
— — — w Orleans	67289	44412
— — — w Poitiers	54085	40839
— — — w Reims	68486	49263
— — — w Rennes	53689	39081

		Dochód	Rozchód
Rada Centralna	w Rodez	31280	24590
— — —	w Rouen	58589	46451
— — —	w Sens	11068	7531
— — —	w Strasburgu	58684	50725
— — —	w Troyes	23432	15496
— — —	w Tours	34699	26547
— — —	w Walencyi	29781	23893
— — —	w Chambery	9825	7128
Dyecezya: —	w Albi	16515	12480
— — —	w Angers	26339	18579
— — —	w Auch	16711	11391
— — —	w Bourges	13964	9345
— — —	w Cahors	3395	2821
— — —	w Carcassonne	11384	7635
— — —	w Clermont-Ferrand	11513	6434
— — —	w Laval	19975	14506
— — —	w Limoges	13280	7815
— — —	w Meaux	19887	16012
— — —	w Montpellier	35754	26847
— — —	w Moulin	10575	8060
— — —	w Nevers	8484	6766
— — —	w Pamiers	3265	1842
— — —	w Perpignan	10875	7949
— — —	w Puy	2888	2386
— — —	w Tarbes	2867	1470
— — —	w Tuluzie	2907	1186
— — —	w Tulle	4432	3865
— — —	w Versailles	42639	28439
AUSTRYA		34261	29530
BAWARYA *rada wyższa*		68404	47260
WIELKIE XIĘSTWO MEKLEMBURSKO-SZWERINSKIE		379	300
NASSAU		2082	1597
PRUSY:	Prusy Północne	18536	15953
—	Prusy Nadreńskie	69311	61495
—	Prusy Westfalskie	12479	11312
—	Wielkie Xięstwo Poznańskie	11159	9606
SAXONIA		16716	16034
WOLNE MIASTA		7419	5799
BELGIA. *Rada Wyższa.*			
Rada Centralna	w Bruxeli	135275	117569
— —	w Anvers	54590	47454
— —	w Liège	47660	42256
DANIA		2825	1229
GRECYA		1672	1792
WYSPY BRYTAŃSKIE:			
Rada Wyższa	dla Anglii	71336	59854
Szkocya		42770	37007
Irlandya, *rada wyższa*		262463	203610

		Dochód	Rozchód
WYSPY JOŃSKIE	. . . .	488	442
WŁOCHY:			
Rada wyższa	w Turynie	41586	35550
— —	w Genua	42574	41408
— —	w Wenecyi	58359	54077
— —	w Florencyi	37570	34814
Dyecezya	w Mantua , , , , , . , , ,	6358	5551
— —	w Medyolanie , , , , , , , ,	12559	11173
— —	w Placencyi , , , , , , , ,	9956	7783
— —	w Sassari , , , , , , , , , ,	3242	3241
WYSPA MALTA , , , , , , , , , ,		4650	3286
HOLANDYA, *rada wyższa* , , , , , ,		283453	262858
SZWAJCARYA, *rada wyższa*, , , , ,		24546	23634
AZYA. Turecka , , , , . , , , , ,		482	746
AFRYKA. Algerya , , , , , , , , ,		7731	6402
Przylądek Dobréj Nadziei , , , , , , , , , , ,		1376	1246
Wyspa Maurycego, *kol. angielska* , , , , , , , , ,		42043	43864
Senégal . , , , , , , . , , , , , , , , , , , . ,		135	128
AMERYKA. Kanada, *rada wyższa* , ,		24182	22622
Stany Zjednoczone, *rada wyższa* , , , , , , , , ,		162482	109396
Guyana angielska , , , , , , , , , , , , , ,		860	845
Nowy Brunświk , , , , , , , , , , , , , , ,		5800	4867
Guadeloupe , , , , , , , . , , , , , , , , ,		6639	6083
Martinique . , , , , , , , , , , . , , , , , ,		7788	6999
La Trinité . , , , , , , , , , , , , , , , , ,		6621	6633
Stany w Buenos-Ayres , , , , , , , , , , , , ,		27292	27794
Stany w Montévidéo , , , , . , , , , , , , , ,		42417	37076
	Ogółem	4566138	3714360

SYRYA.

Odebraliśmy list następujący od jednéj z Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo, któréj poruczono rozdzielanie wsparcia pomiędzy licznych chrześcian, w Beyrucie szukających schronienia:

„Panie Prezesie!

„Jakże wam wynurzyć mamy żywą i szczerą wdzięczność naszą, za szlachetne dary wasze, tak

wielką ulgę sprawiające nieszczęśliwym ofiarom, które w skutek wypadków opłakanych w ziemi Syryjskiéj, na niezliczone wskazane są cierpienia. Liczba ich jest bardzo znaczną; krają się serca nasze na widok tak wielkiéj niedoli, to téż najżywsze dzięki składamy wszystkim tym osobom miłosiernym, którzy tak chętnie spieszą z pomocą dla nieszczęśliwych chrześcian Syryjskich. Niepodobna sobie wyobrazić okropnych scen sromoty zwierzęcéj, jakie tu w najrozmaitszych wybrykach snuły się przed oczyma naszemi; wszelka dusza czuła i prawa powinna samą nawet wzmiankę o nich uważać za przesadzoną; mniemam jednakże, że całéj prawdy przedstawić niepodobna, bo wzbrania się pióro zdać o nich sprawę.

Codziennie 2500 *osób żąda od nas chleba; prawie wszyscy są w stanie nagim, że aż litość bierze patrzeć na nich; są to nieszczęśliwe kobiety, albo dzieci, których mężów lub ojców w ich własnych oczach zabito i w sztuki rozsiekano. Jest i mnóstwo takich pomiędzy niemi, które stawając w obronie swych ojców i mężów, zostały ranione. Wczoraj wieczorem nadesłano nam* 3400 *osób z Damaszku; w tym tygodniu ma ich jeszcze przybyć* 8000. *Z tém wszystkiem, nieogranicza się liczba tych, którzy w Beyrucie szukają schronienia, na owych* 15,000 *chrześcian z Damaszku, ale zwiększa się ona mnóstwem innych chrześcian zbiegłych z rozmaitych wsi i miasteczek tego górzystego kraju, którym zgoła nic nie zostawiono, ponieważ wszystko co posiadali, grabież i pożoga zniszczyły. Handel tu u nas zupełnie ustał, z powodu że majętniejsi chrześcianie kraj opuścili; i cóżby się stało z tylu nieszczęśliwymi bez pomocy dusz miłosiernych!“*

W innym liście dodaje ta sama Siostra:

„Kto nie był świadkiem okrucieństw, jakich się

Muzułmanie dopuszczali, nie może mieć o nich wyobrażenia; żołnierze francuzcy, których szeregi tu przybyły, nie dowierzają swym własnym oczom. Co za widok okropny, kiedy już tylko na jedném miejscu przeszło 12,000 trupów mieli do pogrzebania!“

Wachaliśmy się cokolwiek, mając podać tu powyższą cyfrę 12,000; zdawało nam się bowiem że aż nadto przeraźliwą, a przecież jest istotnie taką; choćbyśmy zresztą położyli 1,200, zamiast 12,000, byłaby i to cyfra jeszcze bardzo smutną, bo i w takim razie nie miniemy się z prawdą, utrzymując, że nędza tych ludności dziesiątkowanych wszelkie przechodzi pojęcie, i że nigdy miłosierdzie nie wspierało i wesprzeć nie może nędzy okropniejszéj i politowania godniejszéj od téj, która obecnie w Syryi panuje. Kilka szczegółów o jednéj tylko części wsparcia, rozdzielonego w domu Sióstr Miłosierdzia w Beyrucie, najjaśniéj nam cały jéj ogrom wyświecą. Dnia 11. Października r. z. tak nam donoszą, wydano już 18,000 franków (28,000 złp.) za sam chleb; rozdano prócz tego 11,608 sukni kobiecych, co czyni wydatek 29,020 franków, licząc $2\frac{1}{2}$ fr. za suknię; daléj 8565 koszul, 437 kolder, 92 materaców; posługa i pielęgnowanie 162 mężczyzn, 67 kobiet i dzieci rannych, kosztowały 3,337 fr.; sprawiono ubiory całkowite dla 250 dziewcząt zbiegłych za 2,150 fr.; nakoniec wydano przeszło 7,500 fr. na wsparcia pieniężne wypłacone w Beyrucie lub przesłane do Damaszku; któremi najgwałtowniejszą tylko nędzę zaspokoić zdołano.

Na uzupełnienie tego obrazu bolesnego dodamy, że zadanie nasze bynajmniéj jeszcze nie należy uważać za dokonane; jakkolwiek bowiem na głos miłosierdzia pospieszyliśmy ofiarować składki nasze szlachetne, nie powinniśmy na nich poprzestać. Nie

chodzi tu o klęskę krótko trwałą, która zawisła nad jedną lub kilku rodzinami, gdzie cokolwiek pomocy i kilkoletnia praca łatwo zatrą jéj ślady, ale o całe narody, które od ręki nieprzyjacielskiéj do szczętu zniszczone, utraciły domy, majątki, pracę i rodziny swoje i ztąd zniewolone są spoglądać na przyszłość z daleka większą trwogą, niżeli na przeszłość.

Bez obawy przeto śmiemy zachęcić Konferencye, by nie poprzestały na tém pierwszém uniesieniu, ale nadal zbierały i przesyłały nam swe jałmużny; z naszéj strony nieomieszkamy podawać im wiadomości o dobrych skutkach, do których swém wsparciem się przyczyniły.

Ogłaszamy niniejszém listę składek, które nas doszły w miesiącach przeszłych.

LISTA
składkujących na Chrześcian Syryjskich.

II. Lista z Października.

Konferencye.	*fr.*	*cent.*	Konferencye.	*fr.*	*cent.*
Allos	5		St.-Jean — St.-François — 2. składka	3	
Champagnolle	20		St.-Denis-du-St.-Sacrement 1 święta rodzina . . .	7	
M. Blouchou-Laserve à Solers	10		Lectoure	50	
Nerać	35	40	Rochefort 2. składka . . .	25	
Nimes	250		Vevey , , , , , , , ,	35	
La Grand-Combe	20		Vervant-Xambes , , , ,	10	
Aix en Provence	200		Digue , , , , , , , ,	228	
Avignon	710		Langres , , , , , , ,	40	
Mondragon	25		Bois-d'Amont, , , , , ,	15	
Apt	25		Villeneuve de Marsau , ,	50	
Saint-Léonard	20		Nantes 2. składka , , , ,	1500	
Lagarigue	10		Ploërmel , , , , , , , ,	5	
Dax	364	75	Abbeville , , , , , , ,	100	
Port Vendres	52		Tarascou , , , , , , , ,	100	
Bultes	10		Verdun-sur-Meuse , , , ,	100	
Etampes 2. składka . . .	20		Louhaus , , , , , , , ,	50	
Lateur de France	30		Fécamp. , , , , , , , ,	17	
Marciac.	50		St.-Eustache-la-Foret , , ,	11	
M. C. des Ternes w Paryżu	5				
St.-Etienne-du-Mont —	133				

Konferencye.	fr.	cent.	Konferencye.	fr.	cent.
Caule	40		Tiennes	10	
Nouaneour	22		Ancóne	332	
St.-Valery en Caux Rouen,	13		St.-Franç-Xaviers-des-Missions, w Paryżu	100	
Rouen	71		Fougéres	25	
Menilmontant w Paryżu	20		M. Lambert	15	
Vron	10		Troyes	400	
Saint-Amand	15		Bar-sur-Aube	25	
La Réole	100		Holandya	2606	
Libourne	50		Sains	5	
Saint-Sever	50		Carpentras	43	
Marmande	20		Bolléne	42	
Wielebny Przełożony Konwiktu w la Roche Chalais	20		Aiguemorte	50	
Bordeaux	1490		Sommiéres	40	
Malesherbes	20		Bargemont	40	
Pont-de-Vaux	25		Friburg	40	
Macou	75		Freyvaux	20	
Chemillé	20		Auxerre tamże	10	
Florencya	1500		Saint-Vincent-de-Paul	236	25
Carouge	30		Saint-Malo	100	
Châtillon-sur-Sévres	32	50	Bompas	10	
Nolay	45		Genéva	60	
Gaud	3692	25	Dinan	20	
Corbeil	15		Ajaccio	50	
St.-Médard, w Paryżu, 2. składka	5	20	Pamiers	40	
Aries	100		Salejou	6	
Vichy	100		Gua	4	
Amiens	132	10	Baras	30	
Conty	8		Verinnes en Celles	2	
Lunéville	120		Périgué	9	
Cancale	25		Neuville-sur-Orne	5	
Estaires	24	65	Morlaix	156	
Nevers	100		Valenciennes	170	
Gisors	25		Louis-le-Saulnier	100	
Breanté	1		Pan de Marolles	5	
Saint-Roch 2. składka	100		Pani Juglar	50	
Amberieux en Bugay	50		Panna Ludwika	20	
Saint-Avold	43	57	Kilka bezimiennych	73	
Angouléme	203	85			
La Rochelle 2. składka	11		Razem	17539	2
X. Proboszcz Rives	10		Pierwsza lista	26891	30
Brives 2. składka	123	50	Ogółem	44430	32

III. Lista z Listopada.

Céret	100		Perpignan	150	
Chassagne	53	50	Rouen	108	35
Vezelay	10		Elbeuf	53	40
Issy	10		Le Havre	178	52
Pithiwiers	25		Evreux	50	
M. L. Lacroix w Bretonaux	3		Louviers	10	

Konferencye.	fr.	cent.
Saint-Chamond	150	
Lestrem	20	
Chartres	184	
Castelsarrazin	2	
Le Pla	5	
Toulon	500	
Aiguillon	25	
Carcassonne	45	
St.-Louis-en-l'Ile w Paryżu	25	
Matki Boskiéj od Zwycięstwu w Paryżu, 2. składka	30	
St. Dyonizego w Paryżu	50	
Alencon	100	
Bray-sur-Saine	55	
Remigny	15	
Champigny	15	
Orgon	25	
Marvéjols	200	
Château-Thierre	25	
Mała Konferencya Św. Anny w Paryżu	4	15
La Seqne-des-Alpes	10	
Lebons en Sauterre	5	
Metz	445	
Achou	25	
Guinglange	10	
Bourg-St.-Andéol	30	
Tournou-sur-Rhóne	30	
St.-Pierre-les-Calais	40	
Versailles	65	
Valréas	25	
Baguéres-de-Luchou	20	
Bruay	2	
Beaune	300	
Arras	30	
Aire-sur-la-Lys	102	
Bassaume	20	
Sutquergue	10	
Audruicq	21	
Saint-Pol	20	
Hesdin	58	72
Bruxela	500	
Pontarlier	20	
Luz-St.-Sauveur	10	
Chinon	20	
Bezimienny	10	

Konferencye.	fr.	cent.
Lyon	897	30
Flines-les-Baches	10	
Monteaux	52	
Perues	40	
Pont-St.-Esprit	12	
Aubignan	10	
Carpentras, 2. składka	5	
Villeneuve	133	80
Vincennes	35	
Bezimienny z Auberas	5	
Haga, 2. składka	1228	
Teuliéres	10	
Bellay	49	
Valence	215	
Roubai	403	40
Aups	62	86
Châtillon-les-Dombes	22	
Gand, 2. składka	1981	55
Montreuil-Bellay	30	
Bergues	75	
Saudrupt	15	
Clermont (Oise)	50	
Chambéry	120	
Aix-les-Bains	25	
Grésy-sur-Aix	6	
St.-Jean-de-Belleville	10	
Luxembourg	622	
Florencya, 2. składka	308	40
Redon	50	
Longwy	50	
Maillanne	5	
St.-Germain-en-Laye	50	
Mało Seminaryum w Noyon	10	
Saint-Lo	50	
Le Puy	40	
Coussay-les-Bois	10	
Nuits	20	
Lausanne	20	
Carmeaux	26	70
Mons	100	
JMX. Dvignou de Tonrnay	100	
Proyennes prés Tournay	10	
Collas du Var	100	
Razem	11106	38
Listy poprzednie	44430	32
Ogółem	55536	70

IV. Lista z Grudnia.

Hiszpania	10000
Bordeaux	50
Saint-Emilion	30
Roquefort	10
Sainte-Marie-d'Oloron	10
Bayssac	20

Konferencye.	fr.	cent.	Konferencye.	fr.	cent.
Orchies	11	40	Metz	25	
Cuisery	25		Bóne	20	
Mantes	20		New-York	696	95
Bourbon-Lancy	18	75	Saint-Germainemont	8	
Joigny	70		Chauny	50	
Verviers	105		JMX. Peltier à Reims	10	
Edinburg	112		Le Cheylard	30	
Monza	10		Genua	330	05
La Rochelle, 3. składka	10		Villers en Lieux	10	
Pouffonts	21		Irlandya	1844	65
Ornes	10		Razem	14652	80
Buxy	20		Listy poprzednie	55536	70
Boulay	75		Ogólem	70189	50

Spis Rzeczy w poszycie czwartym zawartych.

Uwiadomienie.

Roczniki *Towarzystwa Świętego Wincentego a Paulo*, *wychodzą cztery razy do roku, w poszytach* 3- *do* 4*ro-arkuszowych, wraz z* Dodatkiem *dla Konferencyj Polskich.*

Przedplata roczna wynosi **1** *Talar czyli* **6** *złp.*

Abonujący zgłaszać się mają do Bióra Rady Wyższéj w Poznaniu, przy ulicy Ślósarskiéj Nr. **5.**

Pod redakcyą odpowiedzialną
TYTUSA DASZKIEWICZA
w Poznaniu.